

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ И ТУРИЗМА**

НАЦРТ

ЗАКОН О ТУРИЗМУ

Бања Лука, август 2009. године

ЗАКОН О ТУРИЗМУ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин планирања у области туризма, субвенције у туризму, туристички субјекти, услови за обављање туристичке дјелатности, туристичке (путничке) агенције, туристички водичи и туристички пратиоци, услуге у различитим облицима туризма, промоција туризма, као и друга питања од значаја за развој и унапређење туризма.

Члан 2.

Појмови који ће се користити у овом закону имају сљедеће значење:

а) **Стратегија развоја туризма Републике Српске** је стратешки, свобухватан документ о средњорочном развоју туристичке привреде са основним циљевима и визијом развоја туризма Републике Српске и служи као полазна основа за израду осталих планских аката у туризму ,

б) **Мастер план** је комплексан, истраживачки и свеобухватан плански документ којим се на основу Стратегије развоја туризма Републике Српске утврђују циљеви, програми и планови развоја туризма, инвестиције у туризму, планови маркетинга и конкурентности, као и мјере за њихово спровођење, за одређену туристичку дестинацију,

в) **Туристичко мјесто** је организациона и функционална цјелина са формираном туристичком понудом, природним вриједностима, културним добрима и другим знаменитостима значајним за туризам, комуналном, саобраћајном и туристичком инфраструктуром, као и објектима и другим садржајима за смјештај и боравак туриста,

г) **Субвенције у туризму** представљају финансијску помоћ из буџета РС туристичким субјектима ради реализације или смањења трошкова њихове дјелатности,

д) **Туристичка (путничка) агенција** је привредно друштво или предузетничка радња уписана у одговарајући регистар у складу са законом и која обавља послове у вези са организацијом путовања, ради стицања добити,

ђ) **Туроператор** је путничка агенција која организује туристичко путовање и које га непосредно продаје или нуди на продају путем посредничке агенције у организацији путовања,

е) **Субагент** је туристичка агенција која продаје или купује туристичко путовање Туроператора или пружа друге посредничке услуге из овог закона,

ж) **Туристичко путовање** обухвата туристички пакет аранжман, излетнички програм или трансфер путника.

з) **Виша сила** је спољни догађај који се није могао предвидјети ,избећи или отклонити а који је својим наступањем утицао на реализацију туристичког путовања.

и) Туристички аранжман је уговорени посао у којем се путнику нуде на продају најмање двије услуге, од којих најчешће услуге превоза и смјештаја, за јединствену унапријед утврђену цијену, уз услов да такав аранжман траје дуже од 24 часа или укључује бар једно ноћење и продаје се по јединственој цијени. Туристичким аранжманом сматра се и вишедневни боравак који укључује коришћење само услуга смјештаја у одређеним терминима и временском трајању, који се нуде и продају по јединственој цијени.

Аранжман може обухватити и друге туристичке услуге које нису споредне услуге превоза и смјештаја, односно превоза и смјештаја, а чине значајан дио укупне цијене

ј) Излетнички аранжман је унапријед припремљена комбинација двије или више туристичких услуга (превоз и друге туристичке услуге) у трајању краћем од 24 сата, и који, поред основне услуге превоза, мора да укључује бар још једну услугу, осим услуге смјештаја и не укључује ноћење, а које путничка агенција нуди на продају и продаје по јединственој цијени.

к) Путник је физичко лице, купац који купује или је сагласан да купи туристичко путовање које користи услуге у вези са организацијом путовања агенције. Путник је и лице у чију корист је купац купио туристичко путовање или лице не које је купац или за које је купац купио туристичко путовање, пренио право коришћења туристичког путовања.

л) Узансе у туризму-пословни обичаји који настају из уговора о пружању туристичких или угоститељских услуга, а који се дефинишу у оквиру коморских удружења субјакта у туризму.

љ) Ловнотуристичка делатност је пружање услуга прихвата и смештаја, припремања и услуживања хране, пића и напитака у објектима ловног туризма, организовања лова, као и пружање других услуга за потребе ловног туризма ловцима – туристима;

м) Туристичке услуге на водама је пружање услуга у прихватним и пловним објектима на туристичког туризма, као и пружање других услуга за потребе туризма на води,

н) Пловни објекат је објекат са техничким карактеристикама предвиђеним за туристичке активности на води,

њ) Прихватни објекат је објекат који је инсталисан на обали и води, а служи за прихват, снабдевање, чување, одржавање и поправку пловних објеката који се користе у туристичке сврхе као и за пружање услуга туристима,

о) Туристичка група је организована група од 15 до 75 туриста којој путничка (туристичка) агенција организатор путовања по унапријед утврђеном програму пружа туристичку услугу,

п) туристичка инфраструктура јесу објекти за информисање, предах, снабдевање, рекреацију, едукацију и забаву туриста, и то: скијалишта, купалишта и плаже, тематски и забавни паркови, туристички информативни центри, центри за прихват туриста и посетилаца, одморишта поред путева, објекти на туристичког туризма, терени за голф, тенис терени, отворени и затворени објекти спортске рекреације, мале вештачке акумулације са купалиштем, базени за купање, велнес објекти, забавно рекреативне стазе и путеви (трим стазе, стазе здравља, видиковци, панорамски путеви, бицикличке стазе, пешачке стазе, стазе за моторне санке и слично), уређене обале река и језера, објекти за посматрање

природних реткости, објекти за предах и краће задржавање туриста, објекти за авантуристичке активности и друго;

р) Туристички водич је физичко лице које, по унапред утврђеном програму, пружа туристима услуге вођења, показивања и стручног објашњавања природних, културно-историјских, археолошких, етнографских, привредних и других знаменитости;

с) Туристички пратилац је физичко лице које прати туристичку групу и обавља оперативне техничке послове од почетка путовања до одредишта и назад;

т) Туристички производ је скуп међузависних елемената који се у пракси организује као посебан вредносни ланац који чине материјални производи и услуге, природне вредности и културна добра, туристичке атракције, туристичка супраструктура и туристичка инфраструктура;

ћ) Туристичке организације представљају јавне установе које обављају јавну службу у области туризма спровођењем информативно-пропагандне дјелатности у туризму, као и послове управљања туристичком дестинацијом.

у) Туристичка дестинација је одредиште туристичког путовања које својом опремљеношћу омогућава прихват и боравак туриста.

ф) Регистар туризма је јединствена, електронска, централна, јавна база података о регистрованим и/или евидентираним субјектима који обављају послове из области туризма, а који су регистровани или евидентирани у складу са прописима, као и о другим подацима који се региструју или евидентирају у складу са овим законом;

III ПЛАНИРАЊЕ У ТУРИЗМУ И УСМЈЕРАВАЊЕ РАЗВОЈА ТУРИЗМА

Члан 3.

(1) Планирање и развој туризма обухвата доношење стратешких планова о будућем развоју туристичке привреде, проглашење и одрживо коришћење туристичког простора и мјеста, категоризацију туристичког мјеста и обезбјеђење подстицајних мјера за развој туризма.

(2) Планирање у области туризма заснива се на принципима интегралног развоја туризма и осталих комплементарних дјелатности, начелима одрживог развоја туризма, обезбијеђења јединствених стандарда за пружање услуга у туризму, сарадње јавног и приватног сектора у креирању туристичког производа, уз осигурање ефикасног коришћења туристичких простора и туристичког мјеста.

Члан 4.

(1) Планска документа у туризму су:

- а) Стратегија развоја туризма Републике Српске,
- б) Мастер план,
- в) Стратегија промоције туризма Републике Српске,

г) Програм развоја туризма.

(2) Планска документа из става 1. тч. б), в), и г) овог члана морају бити усаглашена са Стратегијом развоја туризма Републике Српске.

Стратегија развоја туризма

Члан 5.

(1) Стратегијом развоја туризма Републике Српске (у даљем тексту: Стратегија) одређују се дугорочни циљеви планирања и развоја туризма у складу са укупним економским, социјалним, еколошким и културно-историјским развојем.

(2) Стратегију доноси Народна скупштина Републике Српске, на приједлог Владе Републике Српске (у даљем тескту: Влада).

(3) Стратегија садржи:

- а) анализу постојећег стања и досадашњег степена развоја туризма,
- б) упоредну анализу туризма конкурентских земаља,
- в) предности и недостатке туризма Републике Српске,
- г) циљеве развоја туризма,
- д) визију развоја туризма,
- ђ) избор приоритетних туристичких производа,
- е) приједлог приоритетних туристичких дестинација,
- ж) анализу утицаја на културно наслеђе и природна добра,
- з) приједлог политике развоја туризма,
- и) приједлог инвестиција,
- ј) план конкурентности.

(3) Стратегија се доноси за период од 10 година.

(4) Стратегија се реализује путем Мастер плана и Стратегије промоције туризма, као и просторних и урбанистичких планова израђених и донетих у складу са законом.

(5) Јединице локалне самоуправе, у оквиру својих надлежности доносе програме развоја туризма у складу са Стратегијом. "

Мастер план

Члан 6.

(1) Мастер план се доноси за приоритетну туристичку дестинацију.

(2) Мастер план доноси Влада на приједлог Министарства трговине и туризма (у даљем тексту: министарство).

(3) Мастер план садржи:

- а) техничку оцјену посматраног подручја, земљишних основа и укупну процјену капацитета туристичке локације у оквиру туристичке дестинације,
- б) концепт развоја у погледу размјештаја и могуће локације објеката, као и процјену потенцијала потребних капацитета,
- в) физички мастер план са основним елементима могућег размјештаја објеката туристичке инфраструктуре, туристичке супраструктуре и саобраћајне мреже,

г) пословни мастер план са економском евалуацијом туристичке инфраструктуре, туристичке супраструктуре, саобраћајне мреже и комуналне инфраструктуре, као и проценом економске оправданости појединачних и укупних инвестиција.

Стратегија промоције

Члан 7.

(1) Стратегију промоције туризма Републике Српске доноси Влада на приједлог Туристичке организације Републике Српске (у даљем тексту: ТОРС), уз претходну сагласност Министарства.

(3) Стратегија промоције садржи:

- а) анализу маркетинг система Републике Српске,
- б) анализу конкурентских маркетинг стратегија,
- в) маркетиншко-промотивни план,
- г) позиционирање Републике Српске као туристичке дестинације,
- д) маркетинг план туристичких производа,
- ђ) мисију и организацију маркетинг система Републике Српске.

(4) У складу са Стратегијом промоције, туристичке организације општина и градова доносе програме промотивних активности јединица локалне самоуправе.

Програм развоја туризма

Члан 8.

(1) Програм развоја туризма је плански документ којим се ближе одређује развој приоритетних туристичких производа утврђених Стратегијом и то: градски одмори, кружна путовања, пословни туризам, здравствени, бањски туризам, планински и језерски туризам, наутички туризам, авантуристички туризам, манифестације, и рурални туризам.

(2) Јединица локалне самоуправе, у оквиру надлежности утврђених законом, доноси програм развоја туризма у складу са Стратегијом.

Простори и подручја од значаја за туризам

Члан 9.

(1) Туристичко подручје, у смислу овог закона, јесте заокружена просторно функционална цјелина одређена Просторним планом Републике Српске на којој се може формирати интегрална туристичка понуда (туристичка регија, транзитни туристички правци и насеља са доминантном туристичком функцијом), односно на којој се планира изградња објеката туристичке инфраструктуре од општег интереса.

(2) Влада може одлуком поједине просторе, подручја, односно мјеста прогласити од значаја за развој туризма.

(3) За просторе, подручја, односно мјеста од значаја за развој туризма могу се прогласити простори са посебним туристичко-угоститељским садржајем, те посебна мјеста лоцирана у просторним цјелинама са израженим пејзажним, атрактивним и рекреативним особинама, дијелови ријека и језера са приобаљем, као и простори високих планина погодних за изградњу јавних скијалишта, као и за туристичку валоризацију културно-историјских мјеста.

(4) Одлука о проглашавању простора, подручја, односно мјеста од значаја за развој туризма садржи процјену оправданости проглашења одређеног простора, подручја, односно мјеста од значаја за развој туризма, опис простора, подручја, односно мјеста са дефинисаним границама, податке о власништву и назив субјекта коме се простор даје на управљање до његовог привођења намјени (управљач простора), као и обавезе у погледу очувања, заштите и развоја простора.

(5) Управљач туристичког простора може бити јавна установа или привредно друштво које је основано за обављање делатности у области туризма.

Члан 10.

(1) Поступак за проглашење туристичког простора покреће се приједлогом за проглашење туристичког простора који припрема министарство, у складу са Мастер планом и студијом оправданости за проглашење туристичког простора.

(2) Студија оправданости за проглашење туристичког простора је саставни дио приједлога за проглашење туристичког простора.

(3) Приједлог из става 1. овог члана садржи: податке о природним и грађевинским вриједностима простора, ресурсима и потенцијалима, социо-економским карактеристикама, циљевима, стању и потребама заштите животне средине и културних добара, преглед постојеће планске и развојне документације од значаја за развој туризма, анализу постојећег стања развоја туризма, податке о инфраструктурном потенцијалу туристичког подручја, идентификацију и процјену вриједности туристичких атракција, идентификацију и процјену кључних туристичких производа, као и друге податке у складу са одредбама члана 12. овог закона.

Члан 11.

(1) Управљач туристичког простора доноси програме и друга акта којима се регулише начин кориштења, управљања и начин заштите туристичког простора.

(2) Управљач туристичког простора:

а) обезбјеђује услове за уређивање, коришћење, унапређивање и заштиту грађевинског земљишта,

б) координира активности правних и физичких лица који обављају послове у области туризма и пратећих дјелатности,

в) корординира развој пројеката туристичке инфраструктуре и туристичке супраструктуре на принципима одрживог развоја,

г) води рачуна о намјенској употреби државне имовине ради квалитетне туристичке валоризације ресурса,

д) управља грађевинским земљиштем и непокретностима које су му дате на коришћење,

ђ) стара се о мјесту постављања и начину истицања туристичке сигнализације,

е) доноси програме и акта који се односе на вршење послова управљања,

ж) обавља и друге послове, у складу са законом и актом о проглашењу туристичког простора.

(3) Јединица локалне самоуправе може уговором да повјери управљачу туристичког простора послове обезбјеђивања услова за уређивање, коришћење, унапређење и заштиту грађевинског земљишта и послове координације на одржавању комуналног реда у туристичком простору.

Туристичко мјесто

Члан 12.

(1) Туристичко мјесто, у смислу овог закона, је насељено мјесто које располаже природним, културним, историјским и другим знаменитостима од значаја за туризам, као и објектима и другим садржајима за смјештај и боравак туриста.

(2) Туристичка мјеста разврставају се у категорије у зависности од обима туристичког промета, степена изграђености туристичке, комуналне и саобраћајне инфраструктуре и туристичке супраструктуре.

(3) Категоризација туристичких мјеста врши се њиховим разврставањем у четири категорије.

(5) Јединица локалне самоуправе подноси захтјев за категоризацију туристичког мјеста министарству.

Категоризација туристичког мјеста

Члан 13.

(1) Министар рјешењем именује Комисију за категоризацију у (даљем тексту: Комисија) чији је задатак да спроведе поступак категоризације туристичког мјеста у одређену категорију.

(2) Комисија сачињава записник о свом раду и доставља га министру са приједлогом категорије туристичког мјеста.

(3) Министарство прије одређивања категорије туристичког мјеста прибавља мишљење јединице локалне самоуправе на чијој се територији налази туристичко мјесто.

(4) Министар, на приједлог Комисије за категоризацију, доноси рјешење о одређивању категорије туристичког мјеста.

(5) Рјешење из става 3. овог члана подлијеже ревизији након истека рока од пет година од дана достављања истог.

(6) Министарство по службеној дужности води рачуна о истеку рока из става 4. овог члана.

(7) Рјешење из става 4. овог члана коначно и против истог није дозвољена жалба, али се може тужбом покренути управни спор пред надлежним судом.

(8) Министар ће правилником прописати ближе услове и критеријуме за одређивање категорије туристичког мјеста, начин одређивања и промјене категорије туристичког мјеста, као и врсту података о туристичким мјестима који се евидентирају у Регистру туризма.

Члан 14.

(1) Влада може туристичко подручје од значаја за развој туризма, односно простор погодан за изградњу туристичке инфраструктуре одлуком дати на коришћење и управљање правном лицу путем додјеле концесије за изградњу и управљање објеката туристичке инфраструктуре.

(2) Право на кориштење и управљање добром из става 1. овог члана стиче се концесијом.

(3) Одлука из става 1. овог члана садржи податке о простору које се даје на концесију, износ концесионе накнаде, рок трајања концесије, услове и начин кориштења простора, права и обавезе концесионара и остале податке у складу са законом из који регулише област концесија.

Субвенционисање туризма

Члан 15.

(1) У циљу усмјеравања и подстицања развоја туризма у буџету Републике Српске обезбијеђују се средства за :

а) учешће у финансирању израде Стратегије, Мастер планова, програма развоја туристичких производа, програма развоја туризма, студија изводљивости туристичких пројеката, урбанистичких и просторних ,

б) учешће у финансирању промотивних активности туристичких дестинација и туристичких мјеста, као и туристичких манифестација у земљи и иностранству;

в) учешће у финансирању израде пројекта заштите животне средине, природних ресурса и културне баштине туристичког мјеста,

г) подстицање изградње туристичке инфраструктуре, туристичке супраструктуре, спортско-рекреативних и других пратећих садржаја јавног карактера значајних за унапређење квалитета туристичке понуде,

д) унапређење постојеће туристичке понуде и интензивирање њеног коришћења.

(2) Право коришћења средстава из става 1., овог члана имају корисници који обезбједе сопствено учешће изузев корисника субвенције са сједиштем у изразито неразвијеним општинама у Републици Српској.

(3) Министар доноси рјешење о преносу намјенских средстава из буџета министарства, односно закључује уговор о коришћењу подстицајних средстава.

(4) Рјешење, односно уговор о коришћењу подстицајних средстава за развој туризма садржи додјељени износ и намјену буџетских средстава, висину учешћа сопствених средстава корисника, динамику преноса буџетских средстава, као и обавезу редовног извјештавања министарства о утрошку средстава.

(5) Корисник средстава из става 1. овог члана обавезан је министарству благовремено доставити извјештај о утрошку финансијских средстава са потребним доказима.

(6) Влада ће, на приједлог Министарства уредбом прописати услове и начин додјеле и коришћења средстава из става 1. овог члана.

Члан 16.

(1) У циљу подстицања организованог туристичког промета, хотелијери, превозници у саобраћају који врше организовани превоз страних држављана, могу остварити субвенцију дијела трошкова за остварени туристички промет.

(2) Туроператори који за стране држављане организују туристичко путовање у Републику Српску, организовани групни превоз или кружна путовања могу остварити субвенцију према посебним критеријума.

(3) Подстицајне мјесре из става 1 овог члана се уводе ради креирања квалитетног туристичког производа Републике Српске, повећања искориштености смјештајних капацитета, подстицања израде квалитетнијих туристичких програма, унапређења организованог туристичког промета, продужења туристичке сезоне, подстицања развоја туризма на појединим подручјима Републике Српске.

(4) Програмом подстицајних мјера из ст. 1. и 2. овог члана, могу се дефинисати и мјере за стимулативно кредитирање туристичке привреде.

(5) Влада ће на приједлог Министарства уредбом прописати критеријуме, услове и начин додјеле и коришћења средстава из ст 1. 2. и 4. овог члана.

IV – ПОЈАМ ТУРИСТИЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ И СУБЈЕКТИ У ТУРИЗМУ

Члан 17.

(1) Туристичком дјелатношћу у смислу овог закона, сматра се пружање услуга путничких, односно туристичких агенција, туристичких водича, туристичких пратилаца, туристичких услуга у различитим облицима туризма према одредбама овог закона, као и обављање промотивних активности у туризму.

(2) Туристичка дјелатност из става 1. овог члана обавља се у складу са овим законом, прописима донесеним по основу примјене овог закона, као и у складу са добрим пословним обичајима и узансама које се утврђују у оквиру коморских удружења.

Члан 18.

(1) Туристичку дјелатност обављају привредна друштва, друга правна лица, и предузетници који су уписани у одговарајући регистар за вршење те дјелатности. (у даљем тексту: туристички субјекти).

(2) Под условима прописаним овим законом поједине врсте туристичких услуга могу пружати и физичка лица који за пружање тих услуга нису регистровани као предузетници.

(3) Сви туристички субјекти који обављају туристичку дјелатност дужни су:

а) пословати у складу са одредбама овог закона, прописа и пословних обичаја,

б) на улазу у пословни простор видно истакнути фирму и радно вријеме, као и да се придржавају утврђеног радног времена у своме пословању,

в) да у оквиру туристичког објекта утврђују и наплаћују исте цијене за пружене услуге домаћим и страним држављанима,

г) да објаве услове и цијену сваке појединачне услуге, као и да се у пословању придржавају утврђених цијена,

д) да за сваку извршену услугу кориснику услуге издају рачин, карту или потврду,

ђ) да воде књигу жалби, те да приговор корисника услуга доставе надлежном инспекцијском органу у року од пет дана од дана подношења приговора.

(3) Министар ће правилником прописати начин, садржај и облик књиге жалби.

Члан 19.

(1) За обављање туристичке дјелатности мора да буде обезбијеђен пословни простор, уређаји и опрема и услови у погледу запослених лица у складу са овим законом.

(2) Туристички субјект може да почне обавати дјелатности, да обавља дјелатност и да мијења услове њеног обављања када од надлежног органа јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: надлежни орган) добије рјешење којим се одобрава обављање туристичке дјелатности.

(3) Туристички субјект је дужан да уз захтјев за издавање рјешења за обављање туристичке дјелатности приложи овјерену писану изјаву да су испуњени прописани услови у погледу простора, уређаја, опреме и запослених лица, као и овјерену копију рјешења о упису у регистар код надлежног суда за правно лице.

(4) Надлежни орган из става 2. овог члана, дужан је да подносиоцу захтјева који испуњава услове из става 3. овог члана изда рјешење којим се одобрава обављање туристичке дјелатности у року од осам дана од дана подношења захтјева.

(5) Против рјешења из става 4. овог члана дозвољена је жалба Министарству у року од 15 дана од дана његовог достављања.

(6) Пословни простор из става 1. овог члана мора имати рјешење о употребној дозволи издато у складу са урбанистичко-грађевинским прописима.

(7) Постојање рјешења о употребној дозволи није услов за издавање рјешења за обављање туристичке дјелатности, али се ова чињеница провјерава заједно са утврђивањем постојања услова из става 6. овог члана.

(8) Надлежни орган из става 2. овог члана у поступку издавања рјешења којим се одобрава обављање туристичке дјелатности не провјерава правни основ коришћења пословног простора.

(9) Министар, у сарадњи са министрима надлежним за послове просторног уређења и екологије, правилником прописује минималне техничке услове у погледу простора, уређаја и опреме за обављање туристичке дјелатности.

Члан 20.

(1) Туристички субјект регистрован као предузетник има неограничену одговорност за штету проузроковану трећим лицима која је изазвана давањем нетачне изјаве о испуњавању услова из члана 19. став 3. овог закона.

(2) Туристички субјекти који имају закључен уговор о ортаклуку солидарно су одговорни за штету проузроковану трећим лицима која је изазвана давањем нетачне изјаве о испуњавању услова из члана 19. став 3. овог закона.

(3) Туристички субјект регистрован као правно лице, има неограничену одговорност, а власник, односно сувласници, неограничену солидарну одговорност за штету проузроковану трећим лицима која је изазвана давањем нетачне изјаве о испуњавању услова из члана 19. став 3. овог закона.

(4) Министар ће упутством прописати садржај изјаве из члана 19. став 3. овог закона.

Члан 21.

(1) Ако туристички субјект обавља туристичку дјелатност у форми привредног друштва, а дјелатност обавља у више објеката, дужан је да за обављање послова из оквира дјелатности у сваком објекту образује пословну јединицу (огранак) и прибави рјешење за обављање туристичке дјелатности.

(2) Ако је туристички субјект предузетник, а туристичку дјелатност обавља у више посебних простора, дужан је да дјелатност у тим посебним просторима обавља на начин и под условима прописаним законом којим се уређује начин обављања самосталне предузетничке дјелатности.

V ПУТНИЧКЕ (ТУРИСТИЧКЕ) АГЕНЦИЈЕ

Члан 22.

(1) Пословима путничких, односно туристичких агенција (у даљем тексту: агенција), у смислу овог закона, сматра се организовање, продаја и спровођење туристичких путовања, као и обављање других послова уобичајених у туристичком промету.

(2) Послове агенције може да обавља привредно друштво или предузетничка радња уписана у одговарајући регистар у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката, у складу са законом којим се регулише рад предузетника, као и у складу са овим законом.

Члан 23.

(1) Послове агенције, у смислу овог закона, сматрају се:

- а) организовање, продаја и спровођење туристичког путовања у земљи и иностранству (туристички аранжман, излетнички програми, трансфер путника, кружна путовања),
- б) посредовање у организацији туристичког путовања,
- в) пружање, односно посредовање у пружању услуга при резервацији, смјештају и пружању услуга у угоститељским објектима,
- г) пружање и посредовање у пружању услуга туристичког водича и туристичког пратиоца,
- д) посредовање у издавању соба и других капацитета за смјештај у својини физичког лица; ђ) посредовања у изнајмљивању возила туристима и путницима,
- е) организовање прихвата путника,
- ж) посредовање у продаји специфичних туристичких услуга,
- з) прибављање путних исправа, резервација путних карата у име и за рачун домаћих и страних превозника,
- и) заступање домаћих и страних путничких агенција и нуђење у њихово име услуга утврђених тачком 1. овог става,
- ј) посредовање у организовању скупова (конгреси, симпозијуми, сајмови, разне манифестације итд.),
- к) организовање туристичких разгледања изабавних програма,
- л) преузимање и превоз путника,
- љ) организација и пружање услуга у вези са пословним картицама и путничким чековима,
- м) посредовање у изнајмљивању соба, кућа и апартмана од стране физичких лица, као и посредовање у пружању туристичких услуга у сеоском домаћинству,
- н) посредовање у продаји полиса за осигурање путника и пртљага,
- њ) давање туристичких информација и промотивних материјала,
- о) обављање и других послова уобичајених у туристичком промету (резервација и продаја карата за спортске, културне и друге манифестације и приредбе, послови посредовања у вези са осигурањем путника и пртљага, продаја туристичких публикација, послови туристичке анимације).

(2) Послове из става 1. овог члана за организоване групе туриста, без обзира на то да ли су домаћи или страни туристи, обавезно обавља агенција.

Члан 24.

Агенција продаје туристички аранжман као комбинацију двије или више услуга по јединственој цијени.

Издвојени обрачун или наплата појединачних услуга једног истог туристичког аранжмана не ослобађа агенцију од обавеза прописаних овим законом.

Фирма агенције

Члан 25.

Фирма агенције, као ближу ознаку дјелатности обавезно садржи и ријечи: "путничка агенција".

Изузетно из става 1. овог члана фирма агенције као ближу ознаку дјелатности може садржавати и ријечи: "туристичка агенција".

Поред назива из ст. 1. и 2. овог члана фирма агенције може садржавати и уобичајене називе у туристичком пословању као што су: "tours, travel."

Услови за рад агенција

Члан 26.

(1) За обављање дјелатности агенција мора располагати пословним просторијама који испуњава услове у погледу техничке опремљености, здравствено-санитарне и друге прописане услове.

(2) Пословни простор из става 1. овог члана представља посебну грађевинску цјелину у односу на друге пословне просторе у истом грађевинском објекту.

(3) Изузетно из става 2. овог члана, пословни простор агенције не мора представљати посебну грађевинску цјелину уколико се такав простор налази у оквиру тржних центара, сајамских простора, у склопу аутобуских, жељезничких станица, терминала и у угоститељским објектима за смјештај врсте "хотел".

(4) Рјешење којим се утврђује испуњеност услова из става 1. овог члана издаје надлежни орган у складу са чланом 19. овог закона.

(5) Против рјешења из става 4. овог закона дозвољена је жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања рјешења.

(6) Министар ће донијети правилник о минимално-техничким условима за рад агенција.

Обавезе агенције

Члан 27.

(1) Приликом обављања послова из члана 23. овог закона агенција је обавезна:

а) да за свако продано туристичко путовање са путником закључи уговор о путовању, као и да путнику пружи уговорене услуге,

б) придржавати се утврђених цијена и садржаја услуга, те свих услова наведених у општим условима путовања и програму путовања,

в) водити књигу жалби, те доставити надлежном инспекцијском органу приговор путника у року од пет дана од његовог изјављивања,

г) евидентирати на прописан начин уговоре закључене са трећим лицима којима је повјерено извршење услуга из програма путовања,

д) да сваком путнику изда уговор о путовању и потврду о путовању, рачун, карту или други документ са бројем којим се потврђује пријем уплате,

ђ) да опште услове путовања и програм путовања уручи путнику непосредно у писменој форми или електронским путем,

е) да понуди путнику осигурање од посљедица несретног случаја, оштећења или губитка пртљага, добровољног здравственог осигурање за вријеме путовања и боравка у иностранству, осигурање од отказа путовања,

ж) да ангажује током путовања најмање једног туристичког пратиоца или туристичког водича за групу од 15 до 75 путника овлашћеног за пружање услуга, на језику групе за коју се аранжман реализује,

з) да за разгледавање туристичких локалитета обавезно користи услуге овлашћеног туристичког водича,

и) као пословну тајну чувати податке о путнику, које не може достављати другом лицу без путниковог изричитог одобрења.

(2) Министар ће прописати облик и начин вођења књиге жалби агенција, као и облик, садржај и начин вођења евиденције уговора закључених са трећим лицима којима је повјерено извршење услуга из програма путовања.

Члан 28.

У погледу начина закључења и садржаја уговора о реализацији туристичког путовања, права и обавеза туроператора и путника, права путника у случају нереализације путовања и отказа путовања од стране туроператора и субагента, примјењују се и одговарајуће одредбе закона који регулише област заштите потрошача и облигационе односе.

Члан 29.

(1) Поред обавеза из члана 27. овог закона, а прије реализације туристичког путовања, агенција је дужна да утврди опште услове путовања.

(2) Општим условима путовања ближе се уређују права и обавезе агенције и права и обавезе путника и исти се утврђују у складу са законом којим се уређују облигациони односи.

(3) Општи услови путовања садрже:

а) право агенције на накнаду учињених трошкова ако је путник одустао од уговора због околности које није могао избјећи или отклонити и које би да су постојале у вријеме закључења уговора представљале оправдан разлог да не закључи уговор, његово право на накнаду учињених трошкова када је путник обезбједио одговарајућу замјену или је замјену нашла агенција, као и одговорност агенције када извршење услуга повјери трећим лицима,

б) права путника за случај отказа путовања,

в) услове за измјену уговорене цијене путовања,

г) информацију о садржини важеће полисе осигурања од одговорности из дјелатности за штету коју проузрокује путнику неиспуњењем, дјелимичним испуњењем или неуредним испуњењем обавеза које се односе на туристичко путовање,

д) поступак, рокове и обавезе агенције у вези са рекламацијом путника због отказа путовања, неизвршења или непотпуног извршења услуга обухваћених програмом путовања

(4) Општи услови путовања могу бити и саставни дио уговора о путовању или приложени уз уговор о путовању.

Члан 30.

(1) За реализацију конкретног путничког аранжмана агенција је дужна обезбиједити програм путовања у писаној (штампаној или електронској) форми, који садржи:

- а) фирму туропертора и број лиценце,
- б) мјесто и датум почетка и завршетка путовања, опис одредишта путовања и периоде боравка са датумима, ако је боравак организован у дијеловима,
- в) податке о врсти превоза,
- г) податке о врсти и локацији смјештајног објекта, категорији према важећим прописима земље у којој се објекат налази, односно податке о смјештајној јединици (соба, апартман, студио), њеној опремљености, нивоу комфора,
- д) број, врсту и карактеристике и начину услуживања obroka,
- ђ) укупну цијену путовања и услуге које су обухваћене том цијеном, као и износе такси и накнада које се односе на одређене услуге, а које нису укључене у цијену путовања,
- е) посебне обавезе путника које су услов за реализацију путовања (здравствене, визне, административне и сл.),
- ж) све информације и савјете које би путнику могле да буду значајне (монетарни, царински и други прописи, карактеристике климе итд.),
- з) минимални број путника ако је то услов за реализацију путовања и крајњи рок за обавјештавање путника за случај отказивања,
- и) начин и динамику плаћања путовања.

(2) Агенција је дужна да програм путовања уручи путнику прије закључења уговора о путовању.

(3) Потписивањем уговора о путовању путник потврђује околност да је упознат са програмом путовања агенције.

Члан 31.

(1) Агенција је обавезна превоз путника обављати сопственим превозним средствима или превозним средствима у власништву других правних и физичких лица која су регистрована за обављање дјелатности превоза путника.

(2) Када агенција обавља превоз путника превозним средствима у власништву других правних и физичких лица, обавезна је сачинити уговор о међусобним правима и обавезама.

(3) Одредба става 1. овог члана не односи се на превозна средства којима се обавља линијски превоз путника из мјесто поласка и доласка до одредишта и назад.

Члан 32.

Врсте агенција

- (1) Према врсти послова које обављају, агенције могу бити:
- а) организатор туристичког путовања (у даљем тексту: туроператор),
 - б) посредник у организацији путовања (у даљем тексту: субагент).

Члан 33.

(1) Туроператор је привредно друштво које организује и спроводи туристичко путовање, непосредно га продаје или нуди на продају, односно обавља све послове из члана 23. став 1., тачка а) овог закона.

(2) Послове туроператора може да обавља привредно друштво уписано у судски регистар за вршење тих услуга, које има запослено најмање три лица од тога једно лице са стеченом високом стручном спремом туристичког или економског смјера, са најмање двије године радног искуства на одговарајућим пословима у агенцији или на другим пословима у туризму, знањем најмање једног страног језика и које има обезбијеђено јемство за организацију туристичког аранжмана.

(3) Туроператор је дужан да за свако туристичко путовање осигура јемство у облику банкарске гаранције, односно полисе осигуравајућег друштва или гарантног полога у износу од 20.000 КМ, ради:

а) накнаде штете у износу плаћене цијене путовања уколико у случају инсолвентности агенције или стечаја не дође до реализације уговорених услуга туристичког путовања,

б) накнаде штете по основу трошкова који су настали због платне немогућности или стечаја агенције за повратак путника у мјесто поласка.

(4) Туроператор је дужан да путнику приликом уплате износа за туристичко путовање изда потврду о осигурању јемства која омогућава путнику непосредно остваривање права на накнаду из става 3. овог члана према банци или осигуравајућем друштву.

(5) Туроператор је дужан са осигуравајућим друштвом закључити уговор о осигурању од одговорности за штету која настане путнику неиспуњењем, дјелимичним испуњењем или неуредним испуњењем обавеза које се односе на реализацију туристичког путовања.

Члан 34.

(1) У случају отказа путовања од стране туроператора, туроператор је дужан да путнику врати уплаћена средства за отказано путовање.

(2) У случају неизвршења или непотпуног извршења услуга обухваћених програмом путовања, организатор путовања дужан је да путнику врати разлику између уговорене цијене путовања и цијене путовања снижене сразмерно неизвршењу или непотпуном извршењу услуга, под условом да је путник ставио приговор у књигу жалби у року од осам дана од дана завршетка путовања.

(3) Организатор путовања дужан је да врати средства из ст 1. и 2. овог члана, у року одређеном општим условима путовања, односно програмом путовања, који не може бити дужи од 15 дана од дана отказа путовања, односно од дана подношења основаног приговора путника.

Члан 35.

Туроператор није одговоран путнику за насталу штету из члана 34. овог закона ако:
а) се утврђени пропусти у неиспуњавању уговорних услуга приписују у кривицу путнику,

б) су пропусти настали дјеловањем више силе или неким другом догађајем које туроператор није могао предвидјети или отклонити и поред дужне пажње.

Члан 36.

Лиценца за рад туроператора

(1) Туроператор може обављати дјелатност организације путовања, под условом да након прибављања рјешења из члана 19. овог закона добије и лиценцу Министарства за организацију путовања.

(2) Приликом издавања лиценце, Министарство утврђује да ли је туроператор регистрован за обављање предметне дјелатности, односно да ли су испуњени услови прописани овим законом и прописима донесеним на основу овог закона који се односе на испуњеност минимално-техничких услова у погледу пословних просторија, услове у погледу кадровске оспособљености, обезбјеђења јемства, садржаја општих услова путовања и њихову усаглашеност са законом, услова у погледу изрицања заштитних мјера против одговорног лица туроператора, као и других услова за рад туроператора који се тичу солвентности и квалитета рада туроператора.

(3) Уз захтјев за издавање лиценце подносе се докази о испуњености услова за рад туроператора из члана 33. овог закона.

(4) Министарство ће издати лиценцу у року од 30 дана од дана подношења захтјева туроператора.

(5) Уколико Министарство не одлучи по захтјеву за издавање лиценце у року из става 4. овог члана, сматраће се да је лиценца издата првог наредног дана по истеку рока.

(6) Лиценца из става 1. овог члана подлијеже ревизији након истека рока од четири године од дана достављања исте.

(7) Министарство по службеној дужности води рачуна о истеку рока из става 6. овог члана.

(8) Лиценца из става 1. овог члана коначна и против исте није дозвољена жалба, али се може тужбом покренути управни спор пред надлежним судом.

(9) Подносилац захтјева за издавање лиценце сноси трошкове поступка и исти се плаћају у моменту подношења захтјева за издавање лиценце.

(10) Трошкови поступка из става 9. овог члана уплаћују се у корист Буџета Републике Српске.

(11) Министарство води регистар издатих лиценци за туроператора.

(12) Министар ће донијети правилник којим ће прописати облик, садржај и начин вођења регистра издатих лиценци туроператорима, као и правилник о ближим условима и поступку за издавање лиценце туроператерима.

Члан 37.

- (1) Лиценца престаје да важи:
- а) брисањем из регистра туроператора на основу захтјева носиоца лиценце,
 - б) подјелом туроператора – привредног друштва као носиоца лиценце, на два или више друштва.
- (2) Рјешење о престанку важења лиценце доноси министар.
- (3) Рјешење из става 2. овог члана је коначно и против истог није дозвољена жалба, али се може тужбом покренути управни спор пред надлежним судом.

Члан 38.

- (1) Министар доноси рјешење о одузимању лиценце туроператору ако :
- а) се у поступку ревизије утврди да је туроператор престао да испуњава услове из чл. 19. и 33. овог закона,
 - б) су услед неизвршења или дјелимичног извршења општих услова путовања или програма путовања грешком туроператора у складу са узансама наступиле теже посљедице по путника (угрожавање здравља путника, није обезбијеђен смјештај путника или враћање путника у земљу, путници су задржани на путовању дуже него што је предвиђено програмом путовања),
 - в) нуди или продаје програме путовања без уговора или противно уговору са трећим лицима којима је повјерио извршење услуга из тог програма путовања (превоз, број лежајева у одређеном објекту и друго),
 - г) откаже путовање и путницима, а у законском року из члана 34. овог закона не изврши повраћај уплаћених средстава,
 - д) не обезбједи смјештај путника за све вријеме трајања уговореног путовања,
 - ђ) не обезбједи повратак путника или су путници неоправдано задржани на путовању дуже него што је предвиђено програмом путовања,
 - е) у периоду важења лиценце изрекне два пута у року од годину дана новчана казна за прекршај због неизвршавања обавеза из чл. 27., 29. и 30. овог закона.
 - ж) Министарство утврди да је лиценца издата на основу неистинитих података.
- (2) У случају одузимања лиценце туроператор може да реализује само претходно уговорена путовања.
- (3) Туроператор коме је одузета лиценца може да обавља дјелатност субагента, ако испуњава прописане услове за обављање те дјелатности, у складу са овим законом.
- (4) Туроператор коме је одузета лиценца не може да поднесе захтјев Министарству за добијање лиценце прије истека рока од годину дана од дана достављања рјешења о одузимању лиценце.
- (5) Рјешење из става 1. овог члана је коначно и против истог није дозвољена жалба, али се може тужбом покренути управни спор пред надлежним судом.

Члан 39.

(1) Субагент је привредни субјект који продаје или нуди на продају туристичко путовање туроператера, односно обавља послове из члана 23. ст.1., тч. б). до о).

(2) Послове субагента може да обавља привредно друштво или предузетник уписан у регистар за вршење тих услуга, које има запослено најмање једно лице са најмање вишом школом туристичког, економског или другог друштвеног смјера са најмање једном годином радног искуства на одговарајућим пословима у агенцији или на другим пословима у туризму и знањем најмање једног страног језика.

(3) Субагент је дужан да за свако туристичко путовање у којем посредује у организацији обезбједи полису осигурања од одговорности у складу са чланом 33. став 5. овог закона.

(4) Када субагент нуди на продају и продаје аранжман туроператора, дужан је да у програму путовања и у уговору закљученим са путником назначи својство у коме наступа, наведе категорију (врсту) и број рјешења туроператора, као и да путнику стави на располагање програм и опште услове туроператера у писаној форми.

(5) Субагент нуди и продаје само туристичка путовања туроператора са којим има закључен посреднички уговор о путовању.

(6) Субагент је дужан је да нуди и продаје туристичка путовања под истим условима као и организатор путовања.

Остали субјекти у организацији путовања

Члан 40.

(1) Синдикалне организације, вјерске заједнице, удружења пензионера, феријалне, и студентске организације, установе социјалне и дјечије заштите, привредна друштва, установе и јавне службе, као и остала удружења могу организовати туристичко путовање или излет само за своје чланове, без сврхе стицања добити.

(2) Субјекти из става 1. овог члана могу да користе искључиво услуге превозника и да користе само она превозна средства у којима су путници и пртљаг осигурани.

(3) За остале туристичке услуге морају се користити услуге домаће агенције.

(4) Туристичко путовање или излет из става 1. овог члана не може се јавно оглашавати и рекламирати, осим давања обавјештења члановима субјектата из става 1. овог члана.

(5) Субјекти из става 1. овог члана дужни су да свако туристичко путовање пријаве надлежној инспекцији, најкасније три радна дана прије отпочињања путовања.

VI ТУРИСТИЧКИ ВОДИЧ И ТУРИСТИЧКИ ПРАТИЛАЦ

Члан 41.

(1) Туристички водич је физичко лице које пружа туристима услуге показивања и стручног објашњавања, по унапријед утврђеном програму природне, културно-историјске, археолошке, етнографске, друштвено политичке и друге туристичке знаменитости.

(2) Услугама туристичког водича у смислу овог закона не сматрају се послови показивања, стручног објашњавања или давања информација које обавља стручно лице унутар пословног простора у коме ради (музеји, галерије), у националним парковима и другим заштићеним природним добрима или споменицима културе, стручни радник путничке агенције који прати туристичку групу из мјеста у мјесто, планински водичи, спелолошки водичи, водичи у лову и риболову и у авантуристичком туризму, као и вођа или пратилац излета или екскурзија.

(3) Не сматра се туристичким водичем у смислу одредаба овог закона, страни држављанин који прати организована групна путовања туроператора са сједиштем у страном држави која су започела у страном држави и завршавају се повратком у страном држави.

(4) Туристички пратилац је физичко лице које обавља оперативну -техничку послове у вођењу и праћењу групе туриста, те даје туристима основна саопштења о сврси путовања.

(5) На сматра се туристичким пратиоцем пратилац туристичке групе на туристичком путовању организованом од страног организатора путовања које је започето и завршава се у страном држави.

Члан 42.

(1) Услуге туристичког водича и туристичког пратиоца може да пружа само лице које испуњава услове утврђене овим законом.

(2) Агенције и други корисници услуга туристичког водича и туристичког пратиоца обавезни су да за пружање услуга из члана 41. овог закона ангажују само лице које испуњава услове према чл. 43., 44. и 45. овог закона.

Члан 43.

(1) Послове туристичког водича може обављати лице које испуњава следеће услове:

а) да је држављанин Републике Српске, односно БиХ,

б) да има потпуну пословну способност,

в) да није осуђивано за кривично дјело,

г) да има најмање завршено средње образовање у четворогодишњем трајању,

д) да познаје један свјетски језик,

ђ) да има положен стручни испит за туристичког водича, односно туристичког пратиоца.

(2) Лице из става 1. овог члана полаже стручни испит за стицање звања туристичког водича пред комисијом коју рјешењем образује министар, у складу са посебним испитним програмом.

(3) Трошкове полагања испита за стицање звања туристичког водича сноси лице које полаже стручни испит и исти се уплаћују у корист буџета Републике Српске.

(4) Министарство издаје увјерење о положеном испиту за туристичког водича и води евиденцију лица која су положила стручни испит за туристичког водича, као и легитимацију и ознаку туристичког водича.

(5) Изузетно од става 1. тачка ђ) овог члана, министар може утврдити својство почасног туристичког водича истакнутим научницима и стручњацима из подручја уже специјалности.

(6) Почасни туристички водич може обављати послове водича само повремено.

(7) Министар ће посебним правилником прописати програм и начин полагања стручног испита за туристичког водича, садржај и начин вођења евиденције, као и облик и садржај легитимације и ознаку туристичког водича.

Члан 44.

(1) Послове туристичког пратиоца може обављати лице које поред услова из члана 43. став 1. тч а) до д), положи стручни испит за стицање звања туристичког пратиоца, у складу са посебним испитним програмом.

(2) Лице из става 1. овог члана полаже стручни испит за стицање звања туристичког пратиоца пред комисијом коју коју може именовати агенција или струковно удружење туристичких водича.

(3) Трошкове полагања испита за стицање звања туристичког водича сноси лице које полаже стручни испит.

(4) Агенција или струковно удружење туристичких водича издаје увјерење о положеном испиту за туристичког пратиоца и води евиденцију лица која су положила стручни испит за туристичког пратиоца.

(5) Лице које положи стручни испит за туристичког водича може да обавља и послове туристичког пратиоца.

(6) Министар ће посебним правилником прописати програм и начин полагања стручног испита за туристичког пратиоца, садржај и начин вођења евиденције као и облик и садржај легитимације и ознаку туристичког пратиоца.

Члан 45.

(1) Туристички водич може пружати услуге из члана 41. став 1. овог закона након добијања увјерења Министарства о положеном стручном испиту за стицање звања туристичког водича.

(2) Туристички пратилац може пружати услуге из члана 41. став 4. овог закона након добијања увјерења агенције или струковног удружења туристичких водича о положеном испиту за стицање звања туристичког пратиоца.

(3) При обављању посла туристички водич и туристички пратилац морају код себе имати легитимацију туристичког водича и туристичког пратиоца, те носити прописану ознаку туристичког водича и туристичког пратиоца.

Члан 46.

Локални туристички водич

(1) Услуге локалног туристичког водича може да пружа лице које испуњава услове из члана 43. овог закона и које има положен стручни испит за стицање звања локалног туристичког водича.

(2) Лице из става 1. овог члана полаже стручни испит за стицање звања туристичког водича пред комисијом коју рјешењем именује градоначелник, односно начелник општине, у складу са посебним испитним програмом.

(3) Трошкове полагања испита за локалног туристичког водича сноси лице које полаже стручни испит и исти представљају приход јединице локалне самоуправе.

(4) Локални туристички водич може пружати услуге из члана 41. став 1. овог закона након добијања увјерења надлежног органа о положеном стручном испиту за стицање звања локалног туристичког водича.

(5) Надлежни орган води евиденцију локалних туристичких водича.

(6) Надлежни орган, на предлог туристичке организације општине, односно града, а по претходно прибављеном мишљењу Министарства, прописује програм и начин полагања стручног испита за локалног туристичког водича.

Члан 47.

(1) Локални туристички водич при обављању послова водича мора да има код себе легитимацију локалног туристичког водича и да носи прописану ознаку локалног туристичког водича.

(2) Локални туристички водич може обављати послове водича само на подручју туристичког мјеста, односно на подручју јединице локалне самоуправе.

(3) Надлежни орган јединице локалне самоуправе прописује облик и садржај легитимације и ознаке локалног туристичког водича и утврђује висину трошкова полагања испита за стицање звања локалног туристичког водича.

VII УСЛУГЕ У ТУРИЗМУ

Туристичке услуге у сеоском домаћинству

Члан 48.

(1) У сеоском домаћинству могу се пружати туристичке услуге боравка туриста ради одмора и рекреације с могућношћу учествовања у активностима сеоског домаћинства.

(2) Туристичке услуге из става 1. овог члана су пољопривредне, шумарске и сличне активности које су карактеристичке за сеоско домаћинство (берба воћа и поврћа, убирање љетине, изнајмљивање коња за јахање и сл.).

(3) Туристичке услуге из става 2. овог члана могу се пружати за највише 15 туриста истовремено.

Члан 49.

(1) Туристичке услуге у сеоском домаћинству може пружати физичко лице, односно власник сеоског домаћинства са члановима породице уколико су испуњени услови прописани овим законом.

(2) Физичко лице може пружати туристичке услуге у сеоском домаћинству на основу уговора закљученог са туристичком организацијом општине или града, агенцијом или привредним субјектом.

(3) Уговор из става 2. овог члана, поред осталих података садржи и одредбу у погледу врсте услуга фиксни, односно алотмански закупу, цијену за сваку смјештајну јединицу и пружену услугу, агенцијску провизију, жиро рачун физичког лица, издаваоца приватног смјештаја, путем којег ће туристичка организација, агенција или привредно друштво плаћати пружене услуге.

(4) Уговор из става 2. овог члана физичко лице доставља надлежном органу ради евидентирања.

(5) Туристичка организација општине или града, агенција или привредни субјект обавезни су да обаве све послове у вези са евидентирањем боравка, пријаве, односно одјаве гостију, у име и за рачун физичког лица.

(6) Министар ће посебним правилником прописати минималне услове за пружање туристичких услуга у сеоском домаћинству, као и правилник о начину евидентирања закључених уговора.

Туристичке услуге у ловно-риболовном туризму

Члан 50.

(1) Под туристичким услугама у ловно-риболовном туризму подразумијевају се услуге: организовања боравка ловаца и риболоваца, прихват и смјештај ловаца – туриста у одговарајуће објекте, организовање лова и риболова, пружање других услуга за потребе ловног туризма, као и друге уобичајене услуге у вези са боравком ловаца и риболоваца.

(2) Пружалац туристичких услуга у ловно-риболовном туризму дужан је да туристима услуге пружа у складу са одредбама овог закона и у складу са прописима којима се регулише област ловства и заштите животне средине.

(3) Туристичке услуге у ловно-риболовном туризму могу да пружају привредна друштва или предузетници, који од надлежног органа добију рјешење за пружање тих услуга, у складу са чланом 19. овог закона.

(4) Услуге у ловно-риболовном туризму обављају се у ловиштима и објектима ловног туризма који испуњавају услове прописане законом и подзаконским актима којима је регулисана област ловства.

Члан 51.

(1) Објекти у ловно-риболовном туризму су објекти за смјештај ловаца.

(2) Према врсти услуга које пружају објекти ловног туризма могу бити:

- а) ловачка колиба,
- б) ловачка кућа,
- в) ловачка вила.

(3) Министар, ће уз сагласност министара надлежних за послове пољопривредне и шумарства, унутрашњих послова и екологије, посебним правилником прописати минимално- техничке услове за изградњу, уређење и опремање ловно-туристичких објеката, као и стандарде, услове и начин пружања и коришћења услуга ловног туризма.

Члан 52.

Пружалац ловно-туристичких услуга који обавља ловно-туристичку дјелатност дужан је да:

а) на улазу у објекат ловног туризма видно истакне пословно име и сједиште, назив и врсту објекта ловног туризма, као и радно вријеме и да га се придржава у свом пословању;

б) у објекту ловног туризма видно истакне правила, односно услове и начин коришћења ловишта и других услуга ловног туризма;

в) у објекту ловног туризма одржава просторије и опрему и пружа услуге према прописаним стандардима за врсту објекта у којој обавља делатност,

г) у средствима јавног оглашавања користи врсту објекта ловног туризма која му је одређена,

д) да истакне цијене услуга које пружа и да се придржава истакнутих, односно објављених цијена;

ђ) за сваку пружену услугу изда прописан рачун.

Члан 53.

Туристичке услуге на водама

(1) Под туристичким услугама на водама подразумјевају се услуге туристима у покретним и непокретним објектима на ријекама и језерима, прихват, сервисирање и изнајмљивање пловних објеката, пловидбу и боравак туриста- на пловним објектима (брод, јахта, бродић, сплав и сл.), као и боравак у пристаништима ради одмора и рекреације.

(2) Туристичке услуге у на водама су:

а) изнајмљивање пловних објеката за одмор и рекрацију (charter, cruising), туристичка крстарења,

б) изнајмљивање простора уз уређену и дјелимично или потпуно заштићену обалу за смјештај пловних објеката и туриста који бораве у њима,

в) прихват, чување и одржавање пловних објеката,

г) уређење и припремање пловних објеката,

д) школе пловидбе ,обуке за скутере и организовање спортских мотонаутичких активности на води,

ђ) обезбјеђивање службе спасавања и пружања хитне медицинске помоћи.

(3) Туристичке услуге у туризму на водама пружају се у прихватним и пловним објектима на ријекама и језерима.

(4) Туристичке услуге у туризму на водама могу да пружају привредна друштва или предузетници који у складу са одредбама овог Закона, као и у складу са прописима који регулишу област унутрашње пловидбе, од стране надлежног органа добију рјешење за пружање туристичких услуга на водама, у складу са чланом 19. овог закона.

(5) Против рјешења из става 4. овог члана дозвољена је жалба Министарству у року од 15 дана од дана његовог достављања.

Члан 54.

(1) Објекти у туризму на водама дијеле се на прихватне и пловне објекте.

(2) Прихватним објектом, у смислу овог закона, сматра се објекат лоциран на обали или на води, који служи за прихват, снабдјевање, чување, одржавање и поправку пловних објеката.

(3) Прихватни објекти, у смислу овог закона, јесу: сидришта, привезишта и туристичка пристаништа.

(4) Пловним објектима, у смислу овог закона, сматра се објекат са техничким карактеристикама предвиђеним за пловно-туристичке активности.

(5) Пловни објекти су: рекреативни пловни објекти, излетнички пловни објекти, пловни објекти за панорамска разгледања и пловни објекти за туристичка крстарења.

Члан 55.

(1) Прихватни и пловни објекти туризма на водама морају испуњавати посебне услове за поједину врсту објекта у складу са прописом који регулише унутрашњу пловидбу.

(2) Министар ће у сарадњи са министром надлежним за област саобраћаја и водопривреде правилником прописати врсте прихватних и пловних објеката туризма на водама, као и минимално-техничке услове за обављање дјелатности туризма на води.

Туристичке услуге на дивљим водама

Члан 56.

(1) Под туристичким услугама на дивљим водама подразумијевају се: услуге рафтинга, кајака, кануа, сплаварења, кањонинга и осталих екстремних спортова.

(2) Привредна друштва и предузетници могу пружати услуге туристима из става 1. овог члана под условима прописаним овим Законом, прописима донесеним на основу овог Закона, и у складу са прописима који регулишу област унутрашње пловидбе (у даљем тексту: пружаоци услуга).

(3) Пружаоци услуга из става 2. овог члана могу пружати услуге под условом да испуњавају посебне минимално-техничке услове, услове у погледу опремљености

чамаца, кануа и осталих пловила и након што од стране надлежног органа добију рјешење за пружање тих врста услуга у складу са чланом 19. овог закона.

(4) За пружање услуга из става 1. овог члана пружаоци услуга морају имати запослена стручна лица (инструктори, тренери, скипери и сл.) који посједују одговарајућу лиценцу.

(5) Против рјешења из става 3. овог члана дозвољена је жалба министарству у року од 15 дана од дана достављања рјешења.

Члан 57.

Пружалац услуга из члана 56. овог закона је обавезан:

- а) да за пружање туристичких услуга на дивљим водама обезбједи одговарајућу опрему и да исту одржава у складу са посебним стандардима и прописима,
- б) да прије започињања пружања услуга посебном информацијом у писаном облику, те усменим путем упозна корисника услуга са врстама ризика код спровођења туристичких услуга на дивљим ријекама,
- в) осигура кориснике услуга од посљедица несретног случаја,
- г) да упозна кориснике услуга о свим осигураним случајевима из полисе осигурања.

Члан 58.

(1) Пружалац услуга не смије започети са пружањем услуга прије него што корисник услуга не прочита и потпише писану изјаву о разумјевању, прихватању ризика и преузимању одговорности за евентуално насталу штету.

(2) У изјави из става 1. овог члана корисник услуга се обавезује да да неће потраживати накнаду штете од пружаоца услуга, осим накнада које су покривене полисом осигурања од одговорности.

(3) Лицима млађим од 18 година услуге из става 1. овог члана, могу се пружати само уз сагласност оба родитеља, односно законског заступника.

(4) Пружалац услуга ће одбити пружање услуга кориснику, који испуњава све услове утврђене овим законом, а за кога се сматра да је под утицајем алкохола или других опојних средстава.

(5) Забрањено је конзумирање алкохола и других опојних средстава током обављања дјелатности из члана 56. овог закона.

Члан 59.

(1) Стручна лица из члана 56. став 4. овог закона, су обавезна да:

- а) прије почетка пружања услуга усмено обавјестити кориснике услуга о сигурносним захтјевима, тзв. сигурносни извјештај,
- б) сачине План путовања, те са садржајем истог упознати све кориснике услуга,,
- в) обезбиједи заштиту животне средине за вријеме пружања туристичких услуга на дивљим водама,

- г) провјере техничку исправност опреме корисника услуга,
- д) благовремено обавјесте претпостављене о почетку и зваршетку путовања,
- ђ) обавјесте надлежне органе у случају несретног догађаја,
- е) воде Дневник о свакој учињеној услузи.

(2) Министар ће у сарадњи са министрима надлежним за послове водопривреде, екологије и спорта донети правилник којим ће се регулисати начин пружања услуга у рафтингу, кануингу, славарењу и осталим туристичким услугама на дивљим водама, као и правилник о изгледу и садржају Плана путовања и Дневника путовања.

Туристичке услуге које укључују остале спортско-рекреативне и авантуристичке активности

Члан 60.

(1) Туристичке услуге које укључују спортско-рекреативне и авантуристичке активности су услуге: екстремног пењања, параглајдинга, спелеолошког истраживања, роњења, спелео-роњења, бициклизма, брдског бициклизма (mountbiking), алпинизма, горско-планинско вођење, скакање са ужетом (bungee-jumping), скакање са падобраном, те осталих високо адреналинских и екстремних спортова.

(2) Привредна друштва и предузетници могу пружати услуге из става 1. овог члана под условима прописаним овим Законом и и ускалду са прописима донесеним на основу овог Закона.

(3) За пружање услуга из става 1. овог члана пружаоци услуга морају имати запослена стручна лица (инструктори, тренери, скипери и сл.) који посједују одговарајућу лиценцу.

(3) Пружаоци услуга из става 2. овог члана могу пружати услуге под условом да испуњавају посебне минимално-техничке услове, услове у погледу опремљености и остале законом прописане услова и након што од стране надлежног органа добију рјешење за пружање тих врста услуга у складу са чланом 19. овог закона.

(4) Пружаоци туристичких услуга које укључују спортско-рекреативне и авантуристичке активности дужни су да за обављање тих услуга испуне све услове из чл. 57., 58. и 59. став 1. овог закона.

(5) Министар ће у сарадњи са министрима надлежним за послове водопривреде, екологије и спорта донети правилник о минимално-технички условима за пружање туристичких услуга које укључују остале спортско-рекреативне и авантуристичке активности.

Туристичке услуге у осталим облицима туристичке понуде

Члан 61.

(1) Туристичке услуге могу се пружати и у посебним облицима туристичке понуде: здравственом, културном, конгресном, омладинском, планинском туризму, вјерском туризму и сл.

(2) Туристичке услуге у здравственом и бањском туризму пружају се у складу са посебним прописима.

(3) Туристичке услуге из става 1. овог члана могу пружати привредна друштва или предузетници уколико није другачије регулисано у посебним прописима.

(4) Услугама у конгресном туризму у смислу овог закона сматра се скуп туристичких услуга везаних за организовање научних, политичких, стручних, културних, спортских и других скупова, прихват и смјештај учесника, приређивање културно-забавних и других манифестација везаних за организацију слободног времена учесника, као и привређивање пратећих приредби (изложбе, презентације производа, продаја производа и сл.).

(5) Услугама у омладинском туризму у смислу овог закона сматра се организовање и спровођење боравка туриста у омладинским хотелима-хостелима, или другим објектима предвиђених за омладину (студентски и омладински домови, кампови), као и организовање културно-забавних, музичких, едукативних и других програма и саджаја везаних за боравак омладине.

(6) Министар ће посебним правилником прописати начин пружања осталих туристичких услуга из става 1. овог члана, у складу са Стратегијом и посебним програмима развоја туристичког производа.

Остале туристичке услуге

Члан 62.

(1) Осталим туристичким услугама у смислу овог закона сматрају се: - изнајмљивање прибора и опреме за купање и скијање на води, изнајмљивање сунцобрана и лежаљки, изнајмљивање скијашке, риболовне опреме, изнајмљивање опреме за обављање спортских и рекреативних активности, изнајмљивање опреме за обављање различитих врста туристичких услуга из овог закона и сл.

(2) Услуге из става 1. овог члана могу пружати привредна друштва или предузетници под условом да прибаве рјешење надлежног органа јединице локалне самоуправе у складу са чланом 19. овог закона.

(3) Лица из става 1. овог члана обавезни су кориснике својих услуга осигурати од посљедица несретног случаја.

(4) Надлежни орган у рјешењу одређује мјесто и вријеме пружања услуга из става 1. овог члана.

Услуге изнајмљивања возила

Члан 63.

(1) Услугама изнајмљивања возила (rent-a-car) сматра се изнајмљивање путничких аутомобила без возача.

(2) Посебна врста изнајмљивања возила је изнајмљивање путничких аутомобила са услугама возача (limo service).

(3) Возач из става 2. овог члана мора имати најмање пет година возачког искуства и положен одговарајући стручни испит.

(4) Услуге из ст. 1. и 2. овог члана може да пружа привредно друштво или предузетник, које се региструје и евидентира у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката и у складу са овим законом.

Члан 64.

(1) Возила која су предмет изнајмљивања не могу да буду старија од пет година и морају да испуњавају услове утврђене прописима о безбједности саобраћаја на путевима.

(2) Пружалац услуга изнајмљивања возила из члана 63. овог закона мора да има најмање три регистрована моторна возила, обезбјеђено сервисирање и паркинг простор за сва моторна возила.

(3) Министар ће у сарадњи са министром надлежним за послове саобраћаја правилником прописати начин пружања туристичких услуга изнајмљивања возила.

VIII ПРОМОЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ ТУРИЗМА

Туристичке организације

Члан 65.

(1) Туристичке организације оснивају се ради промоције и унапређења туризма и остварења привредних интереса привредних субјеката који обављају туристичку, угоститељску или другу дјелатност која је сродна и непосредно повезана са туристичком дјелатношћу.

(2) Туристичке организације се организују као јавне установе које су основане с циљем:

- а) промоције туристичког производа туристичког мјеста за које су основане,
- б) подстицања и унапређења развоја постојећег туристичког производа,
- в) подстицања и унапређења развоја новог туристичког производа,
- г) унапређења и развијања свијести о значају туризма, привредним друштвеним, културним и мултипликативним ефектима туризма на цјелокупни привредни систем,
- д) унапређење општих услова боравка туриста и пружања информација туристима.

Члан 66.

(1) Дјелатност туристичких организација подртазумјева остваривање јавног интереса у области туризма и по правилу туристичке организације не могу обављати профитабилну дјелатност.

(2) Изузетно из става 1. овог члана туристичке организације могу:

- а) управљати туристичком инфраструктуром туристичког мјеста, која им је дата на управљање одлуком оснивача,
- б) организовати манифестације и приредбе,
- в) објављивати комерцијалне огласе на својим промотивним материјалима,
- д) продавати сувенире, туристичке карте и брошуре, осим сопственог промотивног материјала,
- е) обављати и друге послове од јавног интереса који су у функцији развоја туризма и који нису у супротности са овим законом и другим прописима.

Члан 67.

- (1) Туристичке организације имају својство правног лица који послују у складу са прописима о јавним службама и уписују се у судски регистар.
- (2) Рад туристичких организација је јаван.
- (3) Јавност рада обезбеђује се на начин прописан статутом туристичке организације.
- (4) У погледу права, обавеза и одговорности запослених у туристичким организацијама примењују се прописи који се односе на установе из области јавних служби.

Члан 68.

Приходи туристичких организација су:

- а) приходи из буџета оснивача,
- б) приходи од боравишне таксе,
- в) приходи од туристичке накнаде (чланарине),
- г) приходи од обављања дјелатности из члана 66. став 2. овог закона,
- д) донације и други извори,
- ђ) кредитног задужења уз претходну сагласност оснивача.

Члан 69.

- (1) Основни акт туристичких организација је статут.
- (2) Статут Туристичких организација садржи одредбе којима се ближе уређује назив и сједиште туристичке организације, дјелокруг рада и унутрашња организација туристичких организација, надлежност органа управљања и других тијела организације, начину одлучивања и гласања, заступање и представљање организација, права, обавезе и одговорности запослених, начин организовања послова, начин и поступак измјена статута и других општих аката, начин остваривања јавности рада и друга питања од значаја за пословање туристичких организација.
- (3) Туристичка организација, која оснива организационе дијелове (представништва, бирое, филијале и сл.) статутом уређује њихову организацију, права и дужности, као и начин њиховог пословања и финансирања.

Члан 70.

(1) Туристичке организације могу бити:

- а) Туристичка организација Републике Српске,
- б) Туристичке организације општина и градова,
- в) међуопштинске туристичке организације (више општинских туристичких организација)

(2) Туристичке организације из ст. 1. тч. б и в. овог члана имају обавезне и добровољне чланове, у складу са посебним законом.

Члан 71.

(1) Органи управљања туристичких организација су:

- 1 директор,
- 2. управни одбор,

(2) Поред органа управљања из става 1. овог члана туристичке организације имају и Координационо тијело (Туристичко вијеће).

(3) Мандат члановима органа управљања туристичким организацијама траје четири године, а након истека мандата могу бити поновно именовани.

Члан 72.

(1) Директори, односно чланови Управног одбора туристичких организација не могу бити истовремено и директори, односно чланови управног одбора других туристичких организација из члана 70. став 1. тч. б) и в) овог закона.

(2) Директор, односно члан Управног одбора туристичке организације не може обављати туристичку или угоститељску дјелатност на подручју јединице локалне самоуправе у којој је основана туристичка организација из члана 70. став 1. тч. б) и в) овог закона.

(3) Директор, односно члан Управног одбора туристичке организације јединице локалне самоуправе не може бити члан органа управљања привредног друштва или удружења грађана, или било које друге организације која је члан туристичке организације општине, односно града.

Члан 73.

(1) Туристичке организације су обавезне до краја текуће године донијети програм рада и финансијски план за наредну годину.

(2) Туристичке организације су обавезне своје приходе који спадају у категорију јавних прихода користити у складу са програмом и финансијским планом усвојеним од стране оснивача.

(3) Туристичке организације из члана 70. став 1. тч. б) и в) овог закона су обавезне прибавити мишљење ТОРС-а приликом израде аката из ст. 1. овог члана.

(4) Туристичке организације су обавезне оснивачу поднети финансијски извјештај о раду за претходну годину најкасније са истеком крајњег рока за усвајање финансијског извјештаја о пословању привредних субјеката.

(5) Финансијски извјештај из става 3. овог члана, поред осталих података, обавезно садржи и: податке о извршењу програма рада по појединачно утврђеним задацима, утрошена финансијска средства за њихову реализацију, податке о утрошеним средствима за рад туристичких организација, остварење прихода, финансијски резултат пословања и оцјену извршења програма.

(6) Након усвајања финансијског извјештаја и извјештаја о раду од стране оснивача туристичке организације из члана 70. став 1. тч. б) и в) овог закона обавезне су извјештај доставити ТОРС-у.

Туристичка организација Републике Српске

Члан 74.

(1) Послови на промоцији и унапређењу туризма од интереса за Републику Српску су: обезбјеђивање туристичке информативно-пропагандне дјелатности у земљи и иностранству, формирање и развој информационог система у туризму Републике Српске и остваривање међународне сараде у области туризма, креирања туристичког производа, предлагања програма за извођење промотивних активности у земљи и иностранству од заједничког интереса за све субјекте у туризму и подизање нивоа квалитета цјелокупне туристичке понуде Републике Српске.

(2) Послове из става 1. овог члана обавља Туристичка организација Републике Српске.

Члан 75.

(1) ТОРС може да оснива своја представништва и испоставе у иностранству.

(2) ТОРС сарађује са иностраним сродним организацијама из области туризма и може бити члан међународних туристичких организација.

Члан 76.

(1) ТОРС обавља следеће послове:

а) Промотивне активности у туризму:

1) програмира, организује и спроводи туристичку информативно-пропагандну дјелатност Републике Српске у земљи и иностранству у циљу промовисања њених туристичких вриједности,

2) утврђује и реализује стратегију промоције туризма Републике на домаћем и иностраном тржишту, вишегодишње и годишње програме туристичке информативно-пропагандне дјелатности Републике Српске у земљи и иностранству,

3) обезбјеђује информативно-пропагандна средства којима се промовишу туристичке вриједности Републике Српске (издавачка дјелатност, огласна и аудиовизуелна средства, односи са јавношћу, наступи на сајмовима, специјализованим туристичким приредбама и манифестацијама, информативна дјелатност и друга промотивна средства),

4) формира и развија јединствени информациони систем у туризму Републике Српске и обезбјеђује његово повезивање са другим информационим системима у земљи и иностранству,

5) прикупљања свих врста туристичких информација ради обавјештавања јавности као и састављања и објављивања туристичког календара;

б) Програмске активности у туризму:

1) доноси Стратегију промоције туризма РС,

2) обједињује туристичку понуду Републике Српске и предузима мјере и активности на креирању туристичког производа и туристичког имиџа, као и активности на формирању марке туристичке дестинације туристичког подручја,

3) предузима активности на иновирању постојећег туристичког производа Републике Српске,

4) сарађује на пословима везаним за стандардизацију и класификацију туристичког производа,

5) прати стање на туристичком тржишту и ради на истраживању туристичког тржишта с циљем позиционирања туристичког производа на иностраном туристичком тржишту,

б) прати и анализира кретања на домаћем и иностраним тржиштима и организује истраживања туристичког тржишта од интереса за информативно-пропагандну дјелатност Републике Српске,

7) у сарадњи са Министарством, предузима мјере и активности на развоју и промоцији туризма у туристички неразвијеним дијеловима Републике Српске,

8) оснивања и организовања туристичких представништава у иностранству и информативних центара у земљи, самостално или у сарадњи са другим субјектима.

в) Координаторске активности у туризму:

1) прати, анализира и даје мишљења на планове и програме туристичких организација из члана 70. став 1. тч. б) и в) овог закона,

2) утврђује смјернице у изради планова и програма рада туристичких организација из члана 70. став 1. тч. б) и в) овог закона овог закона,

3) усклађује интересе, пружа подршку и координира начине извршења свих планских и програмских задатака туристичких организација из члана 70. став 1. тч. б) и в) овог закона,

4) остварује сарадњу са туроператорима и осталим привредним субјектима у туризму,

5) усмјерава и координира иницијативе и активности привредних субјеката и других организација на формирању и пласману туристичког производа,

6) координира и обједињава промотивне активности туристичких, предузећа, носилаца те активности на нивоу општина, односно градова и других субјеката у области туризма у циљу обезбјеђивања јединственог наступа туризма Републике Српске на домаћем и иностраним тржиштима и остварује сарадњу са одговарајућим органима и организацијама у земљи ради остваривања јединствене политике у области промоције туризма земље на домаћем и иностраним тржиштима,

7) сарађује са националним туристичким организацијама у другим земљама, међународним и регионалним организацијама у области туризма и предузима мјере за укључивање Републике Српске у мултинационалне и регионалне програме и програме развоја и промоције туризма.

8) утврђује јединствене стандарде у погледу уређења опреме и услуга у туристичко-информативним центрима на територији Републике Српске,

9) утврђује програме постављања туристичке сигнализације и координирања активности свих туристичких организација на територији Републике Српске у овој области.

(2) ТОРС обавља и друге активности којима се обезбеђује успјешно спровођење промоције туризма, као и остале активности од јавног интереса који су наложени од стране министарства."

Члан 77.

(1)Органи управљања ТОРС-а су: управни одбор и директор.

(2)Чланове управног одбора и директора именује и разријешава Влада на приједлог министарства.

(3)Органи управљања ТОРС-а именују се на период од четири године.

(4)Поред органа из става 1. овог у оквиру ТОРС-а обавезно се формира и Координационо тијело које не представља орган управљања.

Члан 78.

(1) Управни одбор ТОРС-а има три члана.

(2) Чланови управног одбора ТОРС-а именују се из реда стручних лица из области туризма, који имају високу стручну спрему економског, туристичког или друштвеног смјера и најмање пет година радног искуства у струци.

Члан 79.

(3)Управни одбор ТОРС-а надлежан је да :

а)доноси статут ТОРС-а;

б)доноси пословник о свом раду;

в)усваја годишњи програм рада са финансијским планом;

- г) усваја годишњи извјештај о пословању и завршни рачун;
 - д) усваја правилник о систематизацији радних мјеста,
 - ђ) доноси одлуку о оснивању представништва у иностранству и информативних центара у земљи,
 - е) одлучује о коришћењу средстава ускладу са законом и статутом ТОРС-а,
 - е) сазива сједнице координационог тијела
 - ж) обавља и друге послове утврђене законом и статутом.
- (2) Акта из става 1. тач. а) и в) овог члана доносе се уз сагласност Владе.
- (3) Акта из става 1. тач. б), д) и г) овог члана доносе се уз сагласност Министарства.

Члан 80.

(1) Директор представља и заступа ТОРС, организује и руководи радом ТОРС-а, заједно са Координационим тијелом предлаже годишњи програм рада са финансијским планом Управном одбору, самостално предлаже остале акте из члана 79. овог закона које усваја Управни одбор, извршава одлуке Управног одбора и предузима мјере за њихово спровођење, стара се о законитости рада ТОРС-а, одговара за коришћење и располагање имовином и врши друге послове утврђене законом и статутом.

(2) За директора ТОРС-а може бити именовано лице са високом стручном спремом економског или туристичког смјера, најмање пет година радног искуства у струци и са најмање три године радног искуства на руководећим пословима у туристичком сектору.

Члан 81.

(1) Координационо тијело ТОРС-а чине представници туристичких организација општина и градова из члана 70. став 1. тч. б) и в) овог закона овог закона, на начин и под условом који се утврди Статутом ТОРС-а.

(2) Број представника организација из става 1. овог члана утврђује се статутом и одређује у зависности од броја туристичких организација општина и градова.

(3) Координационо тијело учествује у изради основних програмских и планских докумената ТОРС-а, на годишњем нивоу, усаглашава ставове о заједничким промотивним активностима свих туристичких организација и њиховом заједничком наступу на туристичким тржиштима.

(4) У обављању послова из става 1. овог члана органи управљања ТОРС-а су обавезни најмање два пута годишње одржати сједницу Координационог тијела ТОРС-а, ради координисања и обједињавања заједничких активности на промоцији туристичког производа Републике Српске.

(5) Извјештај, са приједлогом мјера и закључка о одржаним активностима из става 4. овог члана доставља се Министарству у року од 30 дана од дана одржавања сједнице Координационог тијела.

Члан 82.

(1) Надзор над радом органа управљања ТОРС-а врши Влада и Министарство.

(2) У вршењу надзора Министарство је овлашћено да:

а) захтјева извјештаје и податке о раду,

б) утврди стање извршавања послова, упозори на уочене неправилности и одреди мјере и рок за њихово отклањање,

в) издаје инструкције,

г) наложи предузимање послова које сматра потребним,

д) покрене поступак за утврђивање одговорности,

ђ) предложи Влади да предузме мјере за које је овлашћена.

(3) У случају да органи управљања ТОРС-а не поступе у складу са чл. 73. и 81., Министарство ће пред Владом покренути поступак за утврђивање њихове одговорности.

(4) У вршењу надзора Министарство је обавезно Влади РС поднети извјештај о раду ТОРС-а, који садржи: оцјену законитости рада органа управљања ТОРС-а, оцјену финансијског пословања ТОРС-а, оцјену степена реализације програма рада.

Туристичке организације општина и градова

Члан 83.

(1) У циљу валоризације, очувања и заштите туристичких вриједности на територији општине, односно града, општина, односно град у оквиру својих права и дужности у области туризма обезбјеђују:

а) израду програма развоја туризма и одговарајућих планских аката у складу са прописом о планирању и уређењу простора, за туристичка мјеста на територији општине, односно града,

б) унапређење општих услова за прихват и боравак туриста у туристичким мјестима (комунално опремање и одржавање, подстицање изградње спортскорекреативних и других пратећих садржаја јавног карактера од интереса за туризам и др.),

в) усмјеравање и координацију активности носилаца туристичке понуде на обогаћивању и подизању нивоа квалитета туристичких и комплементарних садржаја и стварању атрактивног туристичког производа у туристичким мјестима,

г) организовање туристичке информативно-пропагандне дјелатности, културних, спортских и других манифестација од интереса за унапређење туризма општине, односно града.

(2) Општина, односно град усклађује своје програмске активности на организовању туристичке информативно-пропагандне дјелатности са програмима рада ТОРС-а.

Члан 84.

(1) За обављање послова из члана 74. овог закона јединица локалне самоуправе може основати локалну туристичку организацију општине или града.

(2) Туристичке организације општине или града обављају сљедеће послове:

а) унапређење и промоција изворних вриједности (традиција, обичаји, етнолошко благо и др.) туристичког мјеста у којем је основана туристичка организација,

б) стварање претпоставки за валоризацију туристичких ресурса општине, града,

в) сарадња и координација с привредним субјектима који обављају туристичку или остале дјелатности које су директно или индиректно повезане са туристичком дјелатношћу, ради заједничког договарања, утврђивања и спровођења политике развоја туризма и његове промоције у оквиру стратегије развоја општине или града,

г) промоција и организовање културних, умјетничких, спортских и других приредби које доприносе развоју туристичке понуде мјеста, општине, односно града,

д) подстицање развоја подручја општине или града која нису или су недовољно укључена у туристичку понуду општине или града,

ђ) подстицање и организација активности усмјерених на заштити и одржању културно-историјских споменика и других материјалних добара од интереса за туризам и њихово укључивање у туристичку понуду,

е) организовање акција у циљу очувања туристичког простора, унапређивања туристичког округа и заштите човјекове околине на подручју општине или града,

ж) израда програма и планова промоције туризма у складу са стратегијом промоције туризма и програмских активности ТОРС-а,

з) реализовање програма боравка студијских група, пружање осталих сервисних информација и услуга туристима,

и) сарадња са удружењима, невладиним организацијама из области туризма,

ј) сарадња са другим туристичким организацијама у РС,

к) вођење јединственог пописа туриста за подручје општине или града ради обраде података о туристичком промету на подручју туристичких мјеста у општини или граду и на подручју туристичке организације у цјелини, те прикупљање и обрада свих других показатеља битних за праћење извршења постављених циљева и задатака и то најмање једном у шест мјесеци на годишњем нивоу,

л) спровођење анкета и других истраживања у циљу утврђивања оцјене квалитета туристичке понуде на територији општине или града,

љ) израда извјештаја о извршењу задатака, анализа и оцјена остварења програма рада и финансијског плана туристичке организације општине или града,

м) израда извјештаја и информација за потребе ТОРС-а,

н) оснивање туристичко-информативних центара,

њ) учествовање у дефинисању циљева и политике развоја на наивоу јединице локалне самоуправе,

о) прикупљање података з апотребе информисања туриста,

п) посредовање у пружању услуга физичих лица у сеоском домаћинству, као и у пружању услуга физичких лица у изнјамљивању апартмана, соба и кућа,

р) обављање и других послова и ради од интереса за промоцију туризма на подручју општине или града.

Члан 85.

(1) У погледу надлежности директора и управног одбора туристичке организације општине и града сходно се примјењују одредбе закона којима се регулише рад јавних служби.

(2) Координационо тијело туристичке организације општине или града чине сви привредни субјекти са сједиштем на територији јединице локалне самоуправе за коју се оснива туристичка организација општине или града, а који према посебном закону подлијежу обавези плаћања туристичке накнаде (чланарине).

(3) Чланство у туристичкој организацији општине или града субјекти из става 2. овог члана заснивају даном оснивања туристичке организације, односно даном почетка обављања дјелатности привредног субјекта на територији јединице локалне самоуправе на којој је основана туристичка организација.

(4) Чланство у туристичкој организацији општине или града престаје даном престанка рада туристичке организације или даном одјаве, односно престанка обављања дјелатности привредног субјекта.

(5) Координационо тијело обавља послове из члана 81. став 3. овог закона.

(6) Број чланова Координационог тијела из става 1. овог члана одређује се Статутом туристичке организације општине, односно града, у складу са посебним законом.

(7) Остали привредни субјекти и друге организације са територије јединице локалне самоуправе који нису чланову туристичке организације општине или града могу постати њени чланови на добровољној основи.

(8) О захтјеву субјекта из става 7. овог члана одлучује Управни одбор туристичке организације општине или града.

Члан 86.

(1) Надлежни орган јединице локалне самоуправе даје сагласност на статут, годишњи програм рада, програме туристичко-информативне дјелатности, финансијски план, завршни рачун, као и сагласност на остала акта туристичке организације општине или града, у складу са посебним прописима.

(2) Туристичка организација општине или града за сваку пословну годину утврђује програм рада и финансијски план.

(3) Годишњи програм рада и годишњи финансијски план туристичке организације општине или града обавезно садржи појединачно утврђене планиране задатке и потребна финансијска средства за њихово извршење.

(4) Туристичка организација општине или града, приједлог аката из става 2. овог члана, обавезно доставља на мишљење ТОРС-у, прије његовог званичног усвајања.

(5) Туристичка организација општине, града која је основала туристичко информативне бирое у актима из става 1. овог члана посебно исказује њихове планиране издатке и потребна финансијска средства за њихово извршење.

Члан 87.

(1) Туристичка организација општине или града, може на територији јединице локалне самоуправе, уколико се за то укаже потреба и стекну услови, основати посебне организационе дијелове-туристичко информативне бирое (у даљем тексту: биро).

(2) Биро нема својство правног лица и обавља послове:

а) пружања основних информација туристима у вези са њиховим смјештајем и боравком,

б) промоције и подршке у организовању традиционалних манифестација, забавног, спортског и културног карактера,

в) активног учествовања у пројектима усмјереним на очување животне средине,

г) праћења туристичког промета,

д) сарадње са локалном туристичком привредом,

ђ) сарадње са осталим субјектима на територији општине који директно или индиректно учествују у креирању локалног туристичког производа,

е) друге послове у складу са статутом туристичке организације општине или града.

Члан 88.

Међуопштинска туристичка организација

(1) За територију двије или више јединица локалне самоуправе може се на основу споразума надлежних органа јединица локалне самоуправе, основати заједничка, међуопштинска туристичка организација.

(2) Организација из става 1. овог члана, може настати:

а) на основу удруживања двије или више постојећих туристичких организација општина и градова у јединствену међуопштинску туристичку организацију,

б) на основу одлука надлежних органа јединица локалне самоуправе на којима претходно није била основана туристичка организација општине, града.

(3) На питања у вези са начином рада туристичке организације из става 1. овог члана сходно се примјењују одредбе овог закона које се односе на рад туристичких организација општина, или градова.

Члан 89.

(1) Уколико се међуопштинска туристичка организација оснива за територију на којој већ постоји једна или више туристичких организација општина или градова, надлежни орган тих основаних туристичких организација општина или градова обавезан је донијети одлуку о престанку рада туристичке организације општине, односно града.

(2) Међуопштинска туристичка организација је правни сљедбеник туристичких организација општина или градова које престају са радом њезиним оснивањем.

(3) Дјелокруг рада, начин финасирања, као и међусобна права и обавезе међуопштинске туристичке организације и оснивача из става 1. овог члана уређују се уговором.

Члан 90.

Туристичка организација из члана 88. овог закона, обавља сљедеће послове:

- а) доноси годишњи програм и планове промотивних активности у складу са старетгијом промоције и у складу са плановима и програмима ТОРС-а;
- б) координира активности привредних и других субјеката у вези са промоцијом туризма на територији више јединица локалне самоуправе;
- в) прикупља све врсте туристичких информација ради обавјештавања јавности;
- г) обезбјеђује информативно-пропагандни материјал којим се промовишу туристичке вриједности јединица локалне самоуправе (штампане публикације, аудио и видео промотивни материјал, интернет презентација, сувенири итд.);
- д) предузима друге активности на промоцији туризма у складу са оснивачким актом и статутом.

Члан 91.

(1) Туристичке организације, уз сагласност оснивача, у циљу планирања, координације и управљања туристичким активностима, може са другом туристичком организацијом, привредним друштвом, другим правним лицем или предузетником који обавља дјелатност из области саобраћаја, туризма, угоститељства, промета робе и услуга, културе, спорта, информисања, конгресних и сајамских активности, основати организацију за оперативне, маркетиншке и промотивне послове у складу са посебним прописом из области јавно-приватног партнерства.

(2) Дјелокруг рада, начин финансирања, као и међусобна права и обавезе туристичке организације и оснивача из става 1. овог члана уређују се уговором.

Члан 92.

У погледу уређења осталих питања у раду туристичких организација у дијелу престанка рада туристичких организација, избора и одговорности органа управљања туристичких организација сходно се примјењују одредбе закона из области система јавних служби.

Члан 93.

(1) Туристички потенцијали, као и садржаји туристичке понуде обиљежавају се одговарајућим симболима и знацима (у даљем тексту: туристичка сигнализација).

(2) Министар прописује садржину и начин истицања туристичке сигнализације.

(3) Туристичке организације брину се о мјесту постављања и начину истицања туристичке сигнализације.

IX РЕГИСТАР ТУРИЗМА

Члан 94.

(1) Министарство води посебан Регистар свих туристичких субјеката из овог закона. (у даљем тексту: Регистар туризма).

(2) У Регистру туризма евидентирају се подаци о броју:

а) туроператора,

б) субагената,

в) пружаоца услуга у туризму на водама,

г) пружаоца ловно-туристичких услуга,

д) пружаоца услуга у авантуристичком и спортско-рекреативном туризму,

ђ) пружаоца услуга у осталим облицима туризма,

е) туристичких водичи,

ж) локални туристички водича,

з) туристичких пратилаца,

и) привредних субјеката који пружају услуге изнајмљивања возила,

ј) лица која пружају услуге у сеоским туристичким домаћинствима.

(3) Министар ће посебним правилником дефинисати начин, садржај и изглед Регистра туризма.

Члан 95.

(1) Надлежни орган је обавезан Министарству полугодишње достављати податке о броју и врсти туристичких субјеката.

(2) Министар ће упутством прописати облик и садржај образаца за доставу података из става 1 овог члана.

Члан 96.

Х ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

(1) Надзор над примјеном одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши министарство.

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона врши надлежна инспекција у складу са овлашћењима утврђеним посебним законима.

(3) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона у дијелу којим се уређује туристичка дјелатност на водама врши инспекција надлежна за област водопривреде и саобраћаја.

(4) Инспекцијски надзор над применом овог закона у дијелу испуњености санитарно-хигијенских и здравствених услова у објектима у којима се обавља туристичка дјелатност врши здравствено - санитарна инспекција.

(5) Инспекцијски надзор над применом овог закона у дијелу којим се уређује заштита животне средине врши инспекција надлежна за заштиту животне средине.

(6) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона у дијелу којим се прописује поступање надлежног органа врши управна инспекција. "

Члан 97.

(1) Ако у вршењу инспекцијског надзора надлежни инспектор утврди да пропис није примењен или је неправилно примењен, дужан је да донесе рјешење којим налаже отклањање утврђених неправилности и одреди рок за њихово отклањање.

(2) Надлежни инспектор је дужан да донесе рјешење о привременој забрани обављања туристичке делатности и пружању услуга, односно рада у објекту, ако се утврђене неправилности у остављеном року не отклоне.

(3) Забрана из става 2. овог члана траје до отклањања противправног стања које је проузроковало забрану.

Члан 98.

(1) У вршењу инспекцијског надзора надлежни инспектор је овлаштен и дужан привремено затворити објект уз обавезно доношење рјешења о затварању, када се обавља туристичка дјелатност и пружају остале туристичке услуге од стране субјеката из овог закона, ако :

а) туристички субјекти из овог закона обављају туристичку дјелатност без посједовање рјешења за обављање те дјелатности,

б) ако туроператор обавља дјелатност организације туристичких аранжмана без посједовање лиценце министарства,

в) туристички субјект обавља дјелатност агенција, туристичке услуге на водама или пружа остале туристичке услуге из овог закона, а објект, просторија и простор у којима се пружају услуге не испуњавају прописане опште минимално- техничке и друге законом прописане услове за обављање тих дјелатности,

г) туристички објект који се разврстава у категорију послује без одређене категорије,

д) се обавља дјелатност агенција које немају запослена стручна лица која испуњавају услове из чла. 33. и 39. овог закона,

ђ) ако туроператор приликом реализације туристичког пакет аранжмана не користи превозна средства у којима су путници осигурани,

ж) се надлежном инспектору онемогући вршење послова инспекцијског надзора.

(2) О затварању продајног објекта, односно другог продајног мјеста, надлежни инспектор је дужан сачинити записник и у року од 48 часова од часа затварања туристичког објекта, донијети рјешење против кога се може изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана његовог достављања.

Члан 99.

(1) Испуњеност услова из члана 19. ст. 1. и 2. овог закона провјерава надлежна инспекција у редовном инспекцијском прегледу, а најкасније у року од 15 дана након доношења рјешења за обављање туристичке дјелатности из члана 19. став 4. овог закона.

(2) Након извршеног инспекцијског прегледа из става 1 овог члана, надлежан инспектор сачињава записник о извршеном инспекцијском прегледу.

(3) Уколико се у инспекцијском прегледу утврди да за пословни простор за који је добио одобрење за обављање туристичке дјелатности туристички субјекта не посједује употребну дозволу из члана 19. став 3 овог закона, надлежни инспектор о томе обавјештава орган управе надлежан за област уређења простора.

(4) Уколико се инспекцијским прегледом утврди да нису испуњени услови из члана 19. ст. 1. , 2. и 3. овог члана, надлежни инспектор обавезан је да предузме мјере и радње у складу са одредбама овог закона.

Члан 100.

(1) У погледу правила поступка инспекцијског надзора, осталих овлашћења надлежног инспектора, као и жалбеног поступка, примјењују се одговарајуће одредбе закона који регулише област инспекција у Републици Српској.

(2) Против решења надлежног инспектора може се изјавити жалба министарству у року од 15 дана од дана пријема рјешења инспектора.

(3) Жалба против рјешења инспектора не одлаже извршење рјешења инспектора.

XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 101.

(1) Новчаном казном у износу од 3.500 до 15.000 КМ казниће се за прекршај туристички субјект као привредно друштво ако:

а) обавља дјелатност туроператора без посједовања одобрења за рад надлежног органа, односно лиценце министарства из члана 19. и 36. овог закона.

б) обавља дјелатност туроператора а не обезбједи јемство и уговор о осигурању од одговорности из члана 33. ст. 3. и 5. овог закона,

в) обавља дјелатност субагента, нуди и продаје туристичка путовања организатора туроператора са којим нема закључен посреднички уговор о путовању (члан 39. став 5),

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 1.500 КМ до 5.000 КМ."

(3) За прекршај из става 1. тч б). и в). овог члана казниће се за прекршај предузетник новчаном казном у износу од 2.000 КМ до 10.000 КМ.

Члан 102.

(1) Новчаном казном у износу од 2.000 до 10.000 КМ казниће се за прекршај туристички субјект као привредно друштво ако:

а) поднесе писмену изјаву о испуњености минимално- техничких услова са нетачним подацима из члана 19. овог закона,

б) обавља дјелатност пружања свих туристичких услуга из чл.50. став 3., 53. став 4., 56. став 3., 60. став4., 62. став 2. овог закона без посједовања одобрења за рад надлежног органа у складу са чланом 19. овог закона,

в) обавља туристичку дјелатност у објекту који подлијеже обавезној категоризацији према одредбама овог закона без рјешења о утврђеној категорији ,

г) обавља дјелатност туроператора а у поступку инспекцијске контроле из члана 99. овог закона се утврди да не испуњава прописане услове у погледу пословних просторија, уређаја и опреме.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 1.000 КМ до 4.000 КМ.

(3) За прекршај из ст. 1. тч. а), б) и в) овог члана казниће се за прекршај предузетник новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 8.000 КМ. "

Члан 103.

Новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 8.000 КМ казниће се за прекршај туристички субјект као привредно друштво ако:

а) обавља туристичку дјелатност ван сједишта, а није образовало пословну јединицу, односно огранак,

б) обрачунава различите цијене домаћим и страним држављанима из члана 18. став 3. тачка в) овог закона,

в) обавља послове субагента и пружа остале туристичке услуге из чл. 39. став 2, чл.50. став 3., 53. став 4., 56. став 3., 60. став4., 62. став 2. овог закона, а у поступку инспекцијске контроле из члана 99. овог закона се утврди да не испуњава прописане услове у погледу пословних просторија, уређаја и опреме,

г) обавља дјелатност агенције а не евидентира на прописан начин уговоре закључене са трећим лицима којима је повјерено извршење услуга из програма путовања и другу пратећу документацију из члана 27. став 1., тачка г).овог закона,

д) обавља дјелатност агенција, а за свако појединачно путовање са путником не закључи уговор о путовању из члана 27. став 1. тачка а.,

ђ) обавља дјелатност агенција, а не води књигу жалби из члана27. став 1. тачка в),

е)обавља дјелатност агенције, а не утврди опште услове путовања и програм путовања у складу са овим законом и законом којим се уређују облигациони односи (чл. 29. став 1. и 30. став 1),

ж)обавља дјелатност агенције у супротности са чланом 31. овог закона,

з) путнику не надокнади штету у року из члана 34. овог закона,

и) обавља дјелатност туроператора а путнику приликом уплате износа за туристичко путовање не изда потврду о осигурању јемства из члана 33. став 4. овог закона,

ј) обавља дјелатност субагента, а не обезбједи полису осигурања од одговорности из члана 39. став 3. овог закона,

к) организује туристичко путовање трећим лицима, у супротности са чланом 40. овог закона,

л) пружа услуге у туризму на дивљим водама или туристичке услуге које укључују спортско-рекреативне и авантуристичке активности а нема запослена лица са одговорајућом лиценцом из чл. 56. став 4. и 60 став 2. овог закона,

љ) обавља туристичку дјелатност у објекту туризма на води, туризму на дивљим водама или авантуристичком туризму а не одржава опрему о објекте у техничко исправном стању из чл. 55. став 1. , 57. став 1. тачка а)овог закона,

м) пружа услуге у туризму на дивљим водама или туристичке услуге које укључују спортско-рекреативне и авантуристичке активности у супротности са одредбама чл. 57. ст. 1 тч. б), в) и г), 58. и члана 60. став 5. овог закона,
н) не поступи по рјешењу надлежног инспектора.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 800 КМ до 3.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. тч. а), б), в), г), д), ђ), е), ж), ј), л), љ), м) и н), овог члана казниће се за прекршај предузетник новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 8.000 КМ.

Члан 104.

Новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај туристички субјект као привредно друштво ако:

а) за додјелена средства субвенције Министарству не достави извјештај о утрошку тих средстава из члана 15. став 5. овог закона,

а) туристички субјекти не послују у складу са обавезама из члана 18. став 3. тч. а), б), г), д) и ђ) овог закона,

а) обавља туристичку дјелатност без рјешења за обављање те дјелатности из члана 19. овог закона,

поступи у супротности са чланом 24. овог закона,

обавља дјелатност агенције, а не уручи путнику непосредно или електронским путем опште услове путовања и програм путовања из члана 27. став 1. тачка ђ) ,

не понуди путнику осигурање од посљедица несретног случаја из члана 27. став 1. тачка е)

не ангажује током путовања најмање једног туристичког водича или туристичког пратиоца за групу од 15 до 75 путника у складу са чланом 27. став 1. тачка ж) овог закона,

б) обавља дјелатност агенције, а садржај утврђених општих услова путовања и програма путовања не усагласи са чл. 29. став 3. и 30 став 1. тч. а) до и). овог закона,

ако програм путовања не уручи путнику прије закључења уговора о путовању (члан 30. став 2),

в) обавља дјелатност субагента у супротности са чланом 39. ст. 4. и 6. овог закона, организује туристичко путовање а поступи у супротности са чланом 40. ст. 2., 4. и 5. овог закона,

г) обавља дјелатност у ловно-риболовном туризму у супротности са чланом 43. овог закона.

ђ) приликом пружања услуге изнајмљивања возила, користи возила која не испуњавају прописане услове;

пружа остале туристичке услуге у супротности са чланом 62. став 3. овог закона,

з) утврђени општи услови путовања и програм путовања не садрже све прописане елементе,

и) обавља дјелатност субагента, а не нуди и не продаје туристичка путовања под истим условима као организатор путовања.

ј)у писаном, говорном или визуелном јавном оглашавању не користи тачно врсту и категорију објекта која му је одређена актом надлежног органа;

к)за пружање услуга туристичких водича, туристичког пратиоца, и локалног туристичког водича ангажује лице које не испуњава услове из члана 35. овог закона,

л)обавља дјелатност агенције а не изда потврду о путовању, рачун, карту или други документ са бројем којом се потврђује пријем уплате

љ)обавља дјелатност агенције, а не ангажује најмање једног туристичког пратиоца или туристичког водича случају из члана 27. став 1. тачка з. овог закона,

м) обавља дјелатност изнајмљивања возила у супротности са чл. 63. и 64. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 500 КМ до 2.000 КМ."

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се за прекршај предузетник новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 5.000 КМ.

Члан 105.

(1) Новчаном казном у распону од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се физичко лице ако:

а)пружа услуге туристичког водича, туристичког пратиоца, локалног туристичког водича, а не испуњава прописане услове из чл. 43. став 1, 44. став 1. и 46. став 4.овог закона,

б)пружа туристичке услуге у сеоском домаћинству без закљученог уговора из члана 49. став 2. овог закона,

в)у својству стручног лица приликом пружања услуга у туризму на дивљим водама и пружа услуге у туризму на дивљим водама или туристичке услуге које укључују спортско-рекреативне и авантуристичке активности а не поступи по обавези из члана 59. став 1. тч. а), в), г) и ђ) овог закона,

г) повриједи правило о сукобу интереса из члана 72. овог закона.

Члан 106.

(1) Новчаном казном у распону од 500 КМ до 1.500 КМ казниће се физичко лице ако:

а) пружа услуге туристичког водича, туристичког пратиоца, локалног туристичког водича без посједовања легитимације и ознаке из чл. 45. став 3. и 47. став 1. овог закона,

б) не достави уговор из члана 49. став 4. надлежном органу,

в) пружа туристичке услуге у супротности са чланом 53. овог закона.

г) у својству стручног лица приликом пружања услуга у туризму на дивљим водама и пружа услуге у туризму на дивљим водама или туристичке услуге које укључују

спортско-рекреативне и авантуристичке активности а не поступи по обавези из члана 59. став 1. тч. б), д) и е) овог закона,

Члан 107.

Новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се:

а) одговорно лице у туристичкој организацији које ненамјенски утроши средства јавних прихода из члана 73. став 2. овог закона,

б) одговорно лице у туристичкој организацији које поступи у супротности са чланом 73. ст. 3. и 6. овог закона,

в) одговорно лице у ТОРС-у у случају повреде одредбе члана 81. ст. 4. и 5. овог члана.

г) одговорно лице у ТОРС-у у случају непоступања по налозима Министарства из члана 82. овог закона,

д) одговорно лице у туристичкој организацији које поступи у супротности са чланом 72. став 4. и 5. и чланом 77. став 4. овог закона,

ђ) одговорно лице у надлежном органу који благовремено Министарству не достави податке из члана 95. став 1. овог закона.

Члан 108.

(1) За учињене прекршаје из члана 92. овог закона који су почињени од стране истог туристичког субјекта, у истом туристичком објекту други пут у року од двије године од дана правоснажности првог рјешења о прекршају, поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мјера забране обављања туристичке дјелатности у том објекту у трајању од шест мјесеци до године дана.

(2) За учињене прекршаје из чл. 93. и 94. овог закона који су почињени од стране истог туристичког субјекта, у истом туристичком објекту трећи пут у року од двије године од дана правоснажности првог рјешења о прекршају, поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мјера забране обављања туристичке дјелатности у том објекту у трајању од три мјесеца до године дана.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 109.

(1) Привредна друштва, предузетници који обављају дјелатност агенција и остале туристичке дјелатности и пружају остале услуге у туризму, ускладиће своје пословање са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Лиценце туроператерима издате прије ступања на снагу овог закона остаће важеће до истека рока из става 1. овог члана.

(3) Обавеза формирања Координационог тијела у туристичким организацијама општине или града примјењиваће се по истеку шест мјесеци од ступања на снагу

посебног закона којим се регулише обавеза, начин и поступак уплате туристичке накнаде (чланарине).

Члан 110.

Поступци започети по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по тим прописима.

Члан 111.

Влада ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети уредбе из чл. 14. и 15. овог закона.

Члан 112.

(1) До доношења подзаконских аката на основу овлашћења из овог закона примењиваће се, осим у дијелу у коме су у супротности са овим законом, подзаконски акти донијети на основу Закона о туризму (Службени гласник Републике Српске, број 112 /07).

(2) Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети сљедеће подзаконске акте:

а) Правилник о минимално-техничким условима за рада путничких, туристичких агенција,

б) Правилник о програму и начину полагања стручног испита за туристичког водича и туристичког пратиоца

в) Правилник о садржају и начину вођења евиденције и о облику и садржају легитимације и ознаци туристичког водича и туристичког пратиоца,

г) Правилник о врстама, минималним условима и категоризацији објеката туризма на води,

д) Правилник о ближим условима и поступку за издавање и одузимање лиценце за обављање послова организовања туристичких путовања,

ђ) Правилник о садржини и начину истицања туристичке сигнализације,

е) Правилник о критеријумима и поступку категоризације туристичких мјеста,

ж) Правилник о начину обављања туристичких услуга у туризму на води (рафтинг, кајак-кану и сл.),

з) Правилник о начину обављања туристичких услуга у авантуристичком туризму (параглајдинг, планинарење, брдски бициклизам и сл.),

и) Правилник о начину обављања туристичких услуга у ловном туризму,

ј) Правилник о начину обављања туристичких услуга у осталим облицима туризма, Правилник о начину евидентирања уговора физичких лица која пружају туристичке услуге у сеоском домаћинству.

Члан 113.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о туризму –пречишћен текст („Службени гласник РС”, број 112/07).

Члан 114.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.

ПРЕДСЈЕДНИК НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојчић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

НАЦРТА ЗАКОНА О ТУРИЗМУ

УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона, садржан је у амандману XXXII на члан 69. став 1. тачка 8. Устава Републике Српске којим је утврђено да Република Српска уређује и обезбјеђује основне циљеве и правце привредног, научног, технолошког, демографског и социјалног развоја пољопривреде и села, коришћење простора, политику и мјере за усмјеравање развоја и робне резерве.

РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о туризму из 2003. године створио је нормативно–правни оквир за унапређење туризма као дјелатности од значаја за укупну привреду Републике Српске у домену пружања терцијарних услуга. Каснијим измјенама закона из 2008. године поједностављене су процедуре у поступку утврђивања испуњености услова у погледу пословног простора увођењем тзв. поступка издавања одобрења по систему изјаве подносиоца захтјева за одобравање обављања туристичке дјелатности у којој се унапред претпоставља испуњеност минимално-техничких услова, уведена већа контрола пословања агенција које обављају организацију путовања, те предвиђене основне услуге у туристичкој дјелатности. Претходни закон је по својој природи био дјелимично обухватам у погледу регулисања области туризма, али га је стварност дјелимично демантовала наметнувши квалитативно и квантитативно нове проблеме и појаве у динамичној области туризма. Ту се прије свега мисли на чињеницу да претходни закон није третирао начин обављања туристичких услуга на водама, авантуристичких услуга у туризму, нити је прецизније одредио начин пружања осталих туристичких услуга.

Приликом израде закона, Министарство трговине и туризма руководило се потребом да се на свеобухватан и прецизан начин регулише туристичка дјелатност, како би се створила сигурност пословања без које нема позитивних помака у овој области. Овим законом прецизирају се мјере и средства на плану промоције и унапређења развоја туризма, а сву у циљу остваривања стратешких циљева у туризму Републике Српске који ће се дефинисати у Стратегији развоја туризма, у Мастер плановима развоја за поједина туристичка подручја, као и у осталим планским документима у туризму.

Главни циљеви и мотиви за доношење потпуно новог Закона о туризму садржани су у потреби стварања слjedeћих претпоставки: квалитетније уређење области пружања услуга од стране туристичких агенција, дефинисање укупних подстицајних мјера и усмјеравање развоја мање развијених туристичких подручја и специфичних видова туризма, заштита страних инвеститора у туризму, концесије у туризму, успјешније регулисање инспекцијског надзора над примјеном одредаба овог закона, са адекватном казненом политиком у циљу сузбијања сиве економије у области туризма и легализације

укупног туристичког промета. Овај закон уважава и директиве ЕУ у погледу организације кружног путвања, закључења уговора о путовању и обавезног осигурања путника.

Законом се у општим одредбама одређује предмет закона, и дефинишу основни појмови, туристичка дјелатност и послови и мјере унапређења развоја туризма.

Потпуно нови Закон о туризму практично сублимира сва ранија рјешења у сфери обављања туристичке дјелатности, али и уводи сасвим нове одредбе и мјере које се нису могле имплементирати измјенама и допунама закона. Наиме, нови закон је условљен чињеницом да се нова рјешења које он доноси нису могла позиционирати у оквиру основног текста закона из 2003. године, те би, у случају писмене редакције закона, таква рјешења заправо подразумјевала измјену више од половине одредби Закона о туризму, а што је и према правилима нормативно- правне технике за израду прописа формалан услов за редакцију новог текста Закона. Увођење нових рјешења које доноси овај закон, захтјева и потпуну промјену систематике закона.

Новине које доноси Закону о туризму, у односу на постојећа законска рјешења су:

1. Законски се регулише минимални садржај основних Планских докумената у туризму и утврђује њихов међусобни однос заснован на начелима супремације и хијерархије, као и прецизирају главни носиоци планских активности у туризму.

2. У складу са праксом ЕУ у домену обављања дјелатности путничких (туристичких) агенција уводи се обавезно осигурање путника приликом организовања туристичког путовања (јемство и уговор о осигурању путника), обавезно закључивање уговора о путовању, обавезно лиценцирање организатора путовања од стране Министарства трговине и туризма, прецизније се наводе основни елементи општих услова путовања и програма путовања, као и регулишу односи на релацији агенција –путник.

3. Законом је дозвољена могућност да посредничке услуге у организацији путовања могу обављати и привредни субјекти регистровани као предузетници, што до сада није био случај.

4. Предвиђа се могућност да туристички водичи не морају бити регистровани као предузетници, већ да своје услуге обављају након полагања стручног испита и након издавања увјерења о положеном испиту од стране Министарства трговине и туризма.

5. Законом се уводи појам туристичког заступника, као лица која обавља техничке послове приликом организације путовања, без могућности стручног појашњавања туристичких садржаја.

6. Прописују се услови за обављање осталих туристичких услуга (услуге у авантуристичком туризму и туризму на дивљим водама), што претходни закон није регулисао, те се предвиђа рјешење да се такве услуге могу пружати само од стране привредних субјеката регистрованих у форми привредних друштава или предузетника, имајући у виду да се наведене туристичке услуге пружају трећим лицима, на комерцијалној основи, уз обавезне случајеве осигурања од одговорности. У том смислу законом се наводе обавезе пружаоца ових услуга у смислу обезбјеђења полисе осигурања, сигурносног извјештаја, лиценцираних стручних лица која непосредно пружају услуге.

7. Проширује се обим послова туристичких организација сходно начелима јавно-приватног партнерства, као и редефинише њихова унутрашња структура, предвиђа се хијерархијски однос између ТОРС а и осталих ТО општина и градова, као и дефинишу

механизми за јединствено дјеловање свих туристичких организација на пропагирању туристичког производа Републике Српске,

8. одредбе које су се односиле на обављање туристичке дјелатности у бањама и на скијалишту су избрисане пошто ће се предметна област регулисати посебним законским прописима (Законом о бањама и Законом о скијалиштима).

9. У погледу субвенционисања туристичких субјеката предвиђено је да ће се критеријуми за додјелу подстицаја у туризму одредити Уредбом Владе. Предвиђен је и посебан основ за финансирање организованог туристичког промета.

10. Новину представља и рјешење да туристичке услуге у сеоском туризму обављају физичка лица, која се не морају регистровати као предузетници, и који са туристичком организацијом општине, или града, или са путничком агенцијом закључују уговор.

11. Као посебна врста туристичких услуга предвиђено је и изнајмљивање возила туристима,

12. Предвиђа се потпуни нови модел унутрашње организације туристичких организација ради обезбјеђења додатног система финансирања програмских активности туристичких организација путем увођења посебне туристичке накнаде (чланарине), кроз будућа законска рјешења,

13. Први пут се законски уводи обавеза вођења тзв. Регистра туризма. Према законском рјешењу обавеза је јединице локалне самоуправе да Министарству надлежном за послове туризма и угоститељства доставља податке о броју и врсти туристичких субјеката. Ови подаци су значајни са становишта вођења статистике у погледу оствареног броја ноћења и оствареног укупног промета у туризму .

Свеобухватна реорганизација ТОРС условљена је и промјенама у начин организовања и реализацији туристичких кретања, као и промјенама у начину промоције и подршке туристичког производа дестинације. Постојећи начин организовања , одлучивања и финансирања ТОРС, маргинализовао је приватну иницијативу и партиципацију у финансирању ТО општина и градова и ТОРС-а., те је повећање прихода за пропаганду у туризму и дефинисање нових стабилних извора финансирања туристичких организација услов одрживости система, по моделу који функционише у упоредним туристичким дестинацијама.

Закон на свеобухватан начин успоставља и регулише организационе везе унутар ТОРС-а и ТО општина и градова, уз јасно разграничење функција. Пројектовано финансирање туристичких организација поред буџетских средстава оснивача, преко чланских доприноса привредних субјеката и њихово учешће у управљању сразмјерно висини чланског доприноса, говори о новом квалитету управљања у коме учествују сви они који остварују приход од туризма и њеним комплементарним дјелатностима. На бази упоредне анализе функционисања ТО очигледна је потреба за редефинисањем улоге (поред промотивних активности) ове организације ће у великој мјери координисати активности у домену интегрисања туристичког производа и управљати туристичком дестинацијом туристичког мјеста. Наиме, Република и јединице локалне самоуправе неће више бити искључиви заинтересовани субјекти за рад ТО, већ ће свој интерес исказивати и туристичка привреда, срамјерно свом учешћу у пружању туристичких услуга. Оваквим

новим системом организовања и рада ТО постиже се успостављање организационе и функционалне везе од најниже организационе јединице (туристичке организације општине и градова) до врха ТОРС, мрежно, сервисно информативних пунктова који ће омогућити laku доступност информација.

Закон садржи и неколико одредби о управним радњама инспектора који су према посебним прописима надлежни да контролишу законитост пословања туристичких субјеката. Како ће нови Закон о инспекцијама садржавати процесне норме и регулисати унутрашњу организацију Инспектората РС, то је било неопходно из тог закона преузети тзв. материјално-правне одредбе које дају овлаштење за предузимање конкретних управних радњи инспектора у поступку инспекцијског надзора над примјеном одредби овог закона.

Извршено је и усклађивање висина прекршајних, новчаних санкција са новим Законом о прекршајима.

Све набројане измјене захтјевале су доношење новог Закона о туризму.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОНУЂЕНИХ РЈЕШЕЊА

У чл. 1. и 2. Закона поближе су појашњена основна питања која ће се регулисати у предметном закону из области туризма, као што су: врсте туристичке дјелатности, субјекти у туризму, поједини облици туристичке дјелатности, промоција у туризму и планирање развоја туризма, као и друга питања која су регулисана у оквиру појединих поглавља овог закона.

Чл. 3. до 8. Закона дата је дефиниција планирања у туризму, као веома битног сегмента у cjеловитом развоју туристичке привреде. Уводи се принцип одрживог развоја туризма који подразумева усклађен и прилагођен развој туристичког сектора уз обавезно вођење рачуна о заштити природних и осталих компаративних вријдности ради успостављања равномјерног и уравнотеженог развоја туризма. Планска документа у туризму су: Стратегија развоја туризма Републике Српске, Мастер план, Програм развоја туристичких производа, Програм развоја туризма. Сва остала Планска документа морају бити усаглашена са Стратегијом развоја туризма Републике Српске као свеобухватним стратегијским документом који одређује основне правце развоја туризма на средњорочном нивоу. Прописано је да Стратегију доноси Народна скупштина Републике Српске, на приједлог Владе Републике Српске, као и сам садржај Стратегије полазећи од структуре пројектног задатка, са посебним освртом на питање потенцијалног инвестирања у туризму. Мастер план се доноси за приоритетну туристичку дестинацију доноси га Влада на приједлог министарства надлежног за послове туризма. Мастер план, заправо представља детаљнију разраду рјешења из Стратегије развоја туризма и односи се на поједино туристичко подручје. (нпр. Мастер план за Јахорину). Као битан сегмент у развоју туристичке привреде егзистира и питање маркетиншке кампање у туризму, а што ће се регулисати у **Стратегији промоције** туризма Републике Српске коју доноси Влада на приједлог Туристичке организације Републике Српске, уз претходну сагласност Министарства надлежног за послове туризма .

Програм развоја туризма је плански документ којим се ближе одређује развој приоритетних туристичких производа утврђених Стратегијом и то: градски одмори,

кружна путовања, пословни туризам, здравствени, бањски туризам, планински и језерски туризам, наутички туризам, авантуристички туризам, манифестације, конгреси и други догађаји, рурални туризам и специјални интереси.

Чл. 9. 10. и 11 Закона предвиђен је правни основ Влади Републике Српске да поједине просторе, подручја, односно мјеста прогласи од значаја за развој туризма, те су поближе дати критеријуми за одређивање простора од значаја за развој туризма, као и одређен саджај акта, тј посебне одлуке Владе РС. На основу овог законског рјешења Република Српска, односно Влада РС је у могућности да оствари у области туризма своје трајно опредјељење да туризам представља једну од важнијих грана привреде, као и развојни приоритет РС у наредном периоду. За туристичко подручје Влада РС доноси програм развоја туризма и комплементарних дјелатности и инфраструктурног опремања тог подручја на приједлог Министарства.

У процедуралном смислу предвиђено је да поступак за проглашење туристичког простора покреће министарство, у складу са Мастер планом и студијом оправданости за проглашење туристичког простора.

Предметно питање је значајно за обезбјеђење инвестиционих средстава у поједина подручја која се на основу посебне Студије, у складу са основним правцима развоја туризма из Стратегије прогласе за туристичка подручја од посебног, републичког значаја, чиме се и обезбјеђује сигурност инвестирања.

Чланом **11.** Закона прописана су права и обавезе Управљача туристичког простора.

Члан 12. дефинише туристичко мјесто као насељено мјесто које располаже природним, културним, историјским и другим знаменитостима од значаја за туризам, као и објектима и другим садржајима за смјештај и боравак туриста. Питање одређивања туристичког мјеста и подјеле туристичких мјеста у оквиру Републике Српске, као и њихова каснија категоризација је од суштинског значаја за cjеловито функционисање система финансирања у туризму.

Наиме, предметни члан предвиђа туристичко мјесто као основну туристичку јединицу у просторном смислу, те обавезу Министарства, да у сарадњи са јединицом локалне самоуправе изврши категоризацију и разврставање туристичких мјеста према посебним критеријумима који ће се регулисати правилником Министарства надлежног за послове туризма. Имајући у виду одредбе које се односе на финансирање рада туристичких организација на пословима промоције у туризму, у наредном периоду ће се одређивати и висина туристичке наканде коју ће плаћати поједини туристички субјекти, а која ће зависити од степена утврђене категорије туристичког мјеста.

У члану 13, процедурално је одређен поступак категоризације туристичког мјеста, тако да јединица локалне самоуправе подноси захтјев за категоризацију туристичког мјеста Министарству, а испуњеност прописаних услова за разврставање туристичког мјеста у категорију утврђује Комисија за категоризацију туристичких мјеста, коју образује министар трговине и туризма

Чланом 14. предвиђен је начин додјеле концесија у туризму ради изградње туристичке инфраструктуре у складу са постојећим прописима из предметне области.

Члан 15. Закона регулише питање субвенционисања туристичке привреде, додјелом државне финансијске помоћи туристичким субјектима из овог закона за коју се не захтјева никаква противнакнада, чим се заправо врши стимулација туристичких

субјеката у смислу смањења трошкова дјелатности. Одредба члана 15. утврђује обавезу трајног обезбјеђивања буџетских средстава за усмјеравање и подстицање развоја туризма и таксативно су набројане намјере за које се обезбјеђују средства из буџета, као што су: учешће у финансирању израде Стратегије, Стратегијских мастер планова, програма развоја туристичких производа, програма развоја туризма, студија изводљивости туристичких пројеката, урбанистичких планова и туристичких мјеста, учешће у финансирању промотивних активности туристичких дестинација и туристичких мјеста, као и туристичко-културних и туристичких манифестација у земљи и иностранству; учешће у финансирању израде пројекта заштите природе, животне средине, природних ресурса и културне баштине туристичког мјеста; подстицање изградње туристичке инфраструктуре, туристичке супраструктуре, спортско-рекреативних и других пратећих садржаја јавног карактера значајних за унапређење квалитета туристичке понуде; унапређење постојеће туристичке понуде и интензивирање њеног коришћења.

Ближи услови и начин дојеле као и обезбјеђење механизма за намјенско коришћење субвенције прописане се уредбом Владе РС. Новину у закону представља и околност да је посебним чланом предвиђено субвенционисање организованог туристичког промета од стране туроператора или хотелијера.

Чл. 17, 18, 19. и 20 Закона дата је дефиниција туристичке дјелатности, као и побројани субјекти у туризму, те таксативно наведне њихове обавезе.

Овим чланом прецизно се дефинише , у складу са новима Законом о привредним друштвима и усвојеном терминологијом ко може вршити туристичку дјелатност. Члан 17. наглашава да само она лица која испуњавају услове за обављање дјелатности, која се у складу са овим законом региструју код надлежног органа, тј код судског органа у случају привредних друштава, односно код јединице локалне самоуправе у случају предузетничке дјелатности могу обављати туристичку дјелатност.

Из законских одреби, такође, произилази да одређене туристичке услуге могу пружати физичка лица која се не региструју код надлежног органа. Вршење туристичких услуга омогућено је у случају вршења одређених услуга мањег обима и наглашеног сезонског карактера, а које физичко лице може да обавља без регистрације у складу са Законом о занатско предузетничкој дјелатности. Посебан квалитет овог прописа , а што је садржано у ставу 2. члана 17. је што на мала врата, кроз оснивачка акта субјекта који врши туристичку дјелатност уводи обавезност поштовања пословних обичаја и узанси у туризму.

Прописана је и обавеза свих субјеката у туризму да утврђују и наплаћују исте цијене за пружене услуге домаћим и страним држављанима.

Што се тиче дефинисања туристичке дјелатности врло је тешко прецизно одредити туристичку дјелатност, али и само набрајање упућује на велики опсег могућих услуга.

Правни облици у којим се појављују туристички субјекти су привредна друштва, предузетници и физичка лица, с тим да је закон, у каснијим одредбама, прецизно регулисано које од туристичких дјелатности може обављати поједини туристички субјект. Чланом 19. прописан је поступак издавања одобрења за обављање дјелатности у туризму којим је поједностављена процедура издавања одобрења обављање туристичке дјелатности, тако што се уз захтјев за издавање одобрења за рад подноси изјава у којој се гарантује испуњеност свих минимално-техничких услова за обављање жељене туристичке дјелатности и на тај начин елиминише Комисијски преглед пословних просторија.

Предложеним законским рјешењем, нпр. у сегменту пружања услуга путничких агенција, а сходно подјели путничких агенција на двије врсте, предвиђено је да за обје врсте путничких агенција одобрење за рад издаје јединица локалне самоуправе, с тим да туроператер може да почне да обавља дјелатност када добије лиценцу од Министарства трговине и туризма, чиме се жели постићи већа контрола рада путничких агенција које организују туристичко путовање унутар и ван граница БиХ. Суштинска измјена начина издавања одобрења за обављање туристичке дјелатности односи се на члан 19. овог закона, у том смислу што ће такво нормативно рјешење битно убрзати процес издавања одобрења за обављање туристичке дјелатности, како за физичка, тако и за правна лица. За разлику од досадашње праксе издавања одобрења за рад, новим законским рјешењем изричито је дефинисано да орган управе приликом одлучивања о основаности захтјева за издавање одобрења за рад за туристичку дјелатност од странке не захтијева подношење доказа о основу кориштења пословног простора (уговор о закупу, посједовни лист, уговор о поклону, сагласност свих сувласника код сусвојине). Исто тако, орган управе више не захтијева подношење употребне дозволе за обављање туристичке дјелатности, али се чињеница посједовања провјерава накнадно, у редовном инспекцијском прегледу. Тиме ће се убрзати поступак издавања одобрења за обављање туристичке дјелатности, с обзиром на дуг и мукотрпан процес добијања употребне дозволе.

Чл. 22. до 40. закона дата је дефиниција дјелатности туристичких, односно путничких агенција, које са оправдањем заузимају централно мјесто у закону као главни носиоци организованог туристичког промета, с обзиром на њихов значај, присуство у пракси и досадашњу регулативу наручито са аспекта остваривања права путника, а што произилази из потребе заштите професионалног статуса туристичке агенције и остваривања ефикасније заштите корисника услуга.

Дјелатношћу путничких, односно туристичких агенција (у даљем тексту: агенција), у смислу овог закона, сматра се организовање, реализовање и продаја туристичких аранжмана, као и обављање других послова уобичајених у туристичком промету, као што су организација излетничких програма, трансфер путника, посредовање у набављању путних исправа, .

У дефиницији дјелатности туристичке агенције обухваћена су оба основна сегмента њених пословних активности:

1. Планирање, организовање и реализација унапријед припремљених индивидуалних и групних путовања (туристички пакет аранжман), које агенција као свој споствени производ нуди тржишту и

2. Посреднички послови туристичких агенција, као што су посредовање у организацији туристичког аранжмана, пружање, односно посредовање у пружању услуга при резервацији, смјештају и пружању услуга у угоститељским објектима, те посредовање у пружању услуга туристичког водича, посредовање у издавању соба и других капацитета за смјештај у својини физичког лица и други посреднички послови.

Полазећи од већ дате дефиниције туристичког пакет аранжмана, а имајући у виду таксативно набрајање посредничких услуга, самим тим се практично одређују послови за чије обављање је неопходно прибављање лиценце Министарстава, а који се односе на организацију путовања.

Чланом 20. уопштено је регулисано да послове Туристичке агенције може да обавља привредно друштво или предузетничка радња уписана у одговарајући регистар у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката, законом којим се регулише рад предузетника и у складу са овим законом, те наглашена обавеза формирања пословне јединице уколико привредно друштво дјелатност обавља у више објеката, односно простора, односно издвојеног пословног простора уколико предузетник дјелатност обавља у више објеката.

Чланом 25. је у терминолошком смислу одређено да туристичка агенција поред, тог назива може имати и назив путничка агенција или други уобичајени назив, чиме се жели уобзирити сви могући називи за привредног субјекта који обавља послове организације путовања или пружа посредничке услуге у путовању.

Чланом 26. извршено је раздвајање туристичких агенција према врсти послова које обављају на организатора туристичког путовања (туроператер) и посредника у организацији путовања (субагент), које рјешење је усклађено са Директивом ЕУ о одмору и кружном путовању из 2001. године. Предложено законско рјешење има за циљ подизање нивоа квалитета услуга, јачу заштиту корисника услуга и заштиту туристичке професије, као о поштравање одговорности организатора путовања у случају неуспјелог путовања и у складу је са директивом Европског парламента из јануара 2009. године. Организатор туристичког путовања туроператор мора да испуњава строжије услове за обављање дјелатности организације и у погледу запослених лица, њихове компетентности, осигурање посебног јемства и осталих услова за рад који ће се провјеравати у поступку издавања лиценце.

Основна је обавеза туроператора да надокнади штету путнику у случају потпуног или дјелимичног неиспуњења обавеза које се односе на организовање путовања предвиђене уговором. Поред ове опште одредбе, да би путник лакше и вансудским путем добио одштету прописано је да је агенција дужна готовинским положом, или банковном гаранцијом обезбиједити обавезе које преузима у правном промету по основу уговора о организовању путовања ради накнаде путнику цијене путовања уколико у случају инсолвентности агенције или стечаја не дође до реализације услуга и накнаде штете по основу трошкова који су настали због платне немогућности или стечаја агенције за повратак путника у мјесто поласка.

Поред овог јемства организатор путовања је дужан са осигуравајућим друштвом закључити уговор о осигурању од одговорности за штету која настане путнику неиспуњењем, дјелимичним испуњењем или неуредним испуњењем обавеза које се односе на реализацију туристичког аранжмана које је одређено општим условима и програмом путовања, као и штетом која је проузрокована усљед немогућности осигураника као организатора путовања да измири трошкове нужног смјештаја, исхране и повратка путника са путовања у мјесто поласка.

Законом је прописан и механизам осигурања права путника путем улагања приговора у књигу жалбе коју свака агенција мора да води на прописаном обрасцу. Законом су и нормирани случајеви код којих туроператор није одговоран за наканду штете, а у главном се ради о непредвиђеним догађајима који су утицали на реализацију уговорених обавеза у складу са начелима облигационих односа.

Законом се за туроператора уводи и обавеза прибављања лиценце од стране Министарства трговине и туризма. Лиценца представља посебну дозволу коју издаје Министарство на захтјев туроператора. Потреба прибављања лиценце оправдава се преваходно чињеницом да организовање туристичких путовања представља најсложенију врсту послова у туристичко -агенцијској дјелатности, а директно је повезана са крајњим корисником услуга, односно туристом за чију је заштиту законодавац назаинтересованији. Издавањем лиценце, Министарство ће обезбиједити неопходан увид у број активних туристичких агенција које обављају послове организовања путовања.

Приликом издавања лиценце, Министарство утврђује да ли је туроператор регистрован за обављање предметне дјелатности, односно да ли су испуњени услови прописани овим законом и прописима донесеним на основу овог закона који се односе на испуњеност минимално-техничких услова у погледу пословних просторија, услове у погледу кадровске оспособљености, обезбјеђења гараната, односно гарантног полога или полисе осигурања, садржаја општих услова путовања и њихову усаглашеност са законом, услови у погледу изрицања заштитних мјера и других услова за рад туроператора који се тичу солвентности и квалитета рада туроператора. Лиценца се издаје у року од 30 дана након подношења захтјева туроператора и важи три године од дана издавања и када истекне тај рок туроператор је обавезан поновно поднијети захтјев за издавање лиценце.

У циљу обезбјеђења квалитетнијег рада туроператора Министру је дато овлашћење да одузме лиценцу у случају ако туроператор у периоду важења лиценце престане да испуњава услове у погледу пословног простора, као и ако су усљед неизвршења или дјелимичног извршења општих услова путовања или програма путовања грешком туроператора наступиле теже посљедице по путника (угрожавање здравља путника, није обезбијеђен смјештај путника или враћање путника у земљу, путници су задржани на путовању дуже него што је предвиђено програмом путовања),ако туроператор нуди или продаје програме путовања без уговора или противно уговору са трећим лицима којима је повјерио извршење услуга из тог програма путовања (превоз, број кревета у одређеном објекту и друго),ако туроператор откаже путовање и путницима у законском року не изврши повраћај уплаћених средстава,ако туроператор не обезбједи смјештај путника за све вријеме трајања уговореног путовања,ако туроператор не обезбједи повратак путника или су путници неоправдано задржани на путовању дуже него што је предвиђено програмом путовања.

Законом је дата дефиниција субагента као путничке агенције посредника, која продаје туристичко путовање организатора путовања и која као таква мора да испуњава услове у погледу запосленог лица, и обезбјеђења полисе осигурања у свим пословима у којим дјелује као посредник. Новину представља могућност да послове субагента обавља и предузетничка радња, што је уједно и пракса у осталим туристичким земљама. Када субагент нуди на продају и продаје аранжман туроператора, дужан је да у програму путовања и у уговору закљученим са путником назначи својство у коме наступа, наведе категорију (врсту) и број рјешења туроператора, као и да путнику стави на располагање програм и опште услове туроператора у писаној форми и дужан је да нуди и продаје туристичка путовања под истим условима као и организатор путовања.

Законом су таксативно наведене обавезе свих путничких агенција у погледу начина обављања основне дјелатности, те је у том смислу регулисано да ће агенција пословати у

складу одредбама овог закона, прописа и пословних обичаја, да за свако продано туристичко путовање са путником закључи уговор о путовању и изда рачун са спецификацијом услуга, придржавати се утврђених цијена и садржаја услуга, те свих услова наведених у општим условима путовања и програму путовања, водити књигу жалби, те у року од пет дана уложени приговор путника доставити надлежном инспекцијском органу, да сваком путнику изда уговор о путовању и потврду о путовању, рачун, карту или други документ са бројем којим се потврђује пријем уплате, да ангажује током путовања најмање једног туристичког пратиоца или туристичког водича за групу од 15 до 75 путника овлашћеног за пружање услуга туристичког вођења, на језику групе за коју се аранжман реализује, као пословну тајну чувати податке о путнику, које не може достављати другом лицу без путниковог изричитог одобрења и сл.

Новину представља децидно законско одређење да је свака агенција обавезна са путником закључити појединачни уговор о путовању, а што је уједно и законска одредба из Закона о заштити потрошача у БиХ, а која се норма у пракси у најчешћем броју случајева није спроводила.

Прописивањем обавезе закључења уговора оставрује се правна заштита путника и обезбјеђује правни основ путнику за евентулану тужбу пред надлежним судом за остваривање својих права, уколико их путник није успио реализовати путем механизма обавезног обезбјеђења јемства агенције.

Законом је прописана обавеза да свака агенција обезбједи и утврди опште услове путовања који су садржински усклађени са обавезним елементима из Закона о заштити потрошача БиХ.

Општи услови путовања могу бити и саставни дио уговора о путовању или приложени уз уговор о путовању. Општи услови путовања служе за прелиминарно упознавање путника са његовим основним правима и обавезама у погледу начина реализација услуга које нуди агенција.

Програм путовања односи се на конкретно путовање и у себи садржи одредбе о мјесту и датуму почетка и завршетка путовања, опис одредишта путовања и периоде боравка са датумима, ако је боравак организован у дијеловима, податке о врсти превоза, податке о врсти и локацији смјештајног објекта, категорији према важећим прописима земље у којој се објекат налази, односно податке о смјештајној јединици (соба, апартман, студио-апартман), њеној опремљености, нивоу комфора, интинерер и сл.

Закон уопштено прописује услове у погледу техничке опремљености, здравствено-санитарне и друге прописане услова за обављање агенцијских послова. Пословни простор представља посебну грађевинску цјелину у односу на друге пословне просторе у истом грађевинском објекту. Међутим, законом је нормиран изузетак од правила да пословни простор у којем путничка агенција обавља своју дјелатност не мора представљати посебну грађевинску цјелину уколико се такав простор налази у оквиру тржних центара, сајамских простора, у склопу аутобуских, жељезничких станица, терминала, угоститељским објектима за смјештај врсте "хотел" и сл. Оваква одредба продукт је чињенице да се туристичке агенције или њихове испоставе углавном налазе у оквиру тржних центара или саобраћајних објеката, те да је у практичном смислу потребно законом нормирати ту околност.

Министар ће донијети правилник пропис о ближим условима опремања пословних просторија, као и о условима за лица која обављају послове туристичког посредовања.

Законом су дефинисани остали субјекти који могу легално пружати услуге организације путовања, али само у строго дефинисаним границама утврђеним овим законом. Ради се углавном о удружењима грађана, установама, синдикатима и сл. које могу организовати туристичко путовање или излет само за своје чланове, без сврхе стицања добити. Оваквим законским одређењем намјерава се обезбједити правна заштита путника, која постоји у ситуацијама уколико се туристичко путовање спроводи од стране путничке агенције. Одредбе овог члана у погледу обавезе туристичке агенције посебно су важни у погледу прецизнијег дефинисања обима рада ових агенција, управо кроз одређење и ограничавање могућности осталих субјеката (синдиклане организације, различита удружења) да организују туристичко путовање за трећа лица, већ само за своје чланове и без сврхе стицања добити. Овако ригорозно и консеквентно условавање осталих субјеката да свако организовање путовања или промоцију тог путовања обављају искључиво преко туристичке агенције има пуно оправдање у правној заштити путника који користи услугу ових субјеката и легализације укупног туристичког промета.

Чл. 41. до 49. регулишу проблематику рада туристичких водича и туристичких пратилаца, као туристичких субјеката који су од суштинске важности у процесу квалитетног остваривања туристичке услуге свих туристичких субјеката према одредбама овог закона и који представљају битну карику између прохтјева и потреба туриста и туристичке понуде одређене туристичке дестинације. Туристички водич је физичко лице које пружа туристима услуге показивања и стручног објашњавања, по унапријед утврђеном програму природне, културно-историјске, археолошке, етнографске, друштвено-политичке и друге туристичке знаменитости, док је туристички пратилац физичко лице које обавља оперативно -техничке послове у вођењу и праћењу групе туриста, те даје туристима основна саопштења о сврси путовања. Овај закон дефинише појмове, услове за обављање послова туристичког водича и туристичког пратиоца и то чини доста детаљније и свеобухватније за разлику од претходног закона. Велику новину представља законско рјешење да се туристички водичи не морају регистровати за пружање својих услуга, већ исте може отпочети са обављањем дјелатности након добијања увјерења о положеном стручном испиту за стицање звања туристичког водича.

Веома је важно питање дефинисања туристичког водича, а квалитет више у прецизирању тог појма је и негативно одређивање самог појма датог кроз набрајање послова које не пружа туристички водич. Прописана је обавеза агенције да у свим законом одређени случајевима за вођење групе туриста обавезно ангажује туристичке водиче и туристичке пратиоце који су положили испит и легализовали своју активност.

Стручни испит за туристичког водича се полаже пред Комисијом Министарства, а испит а стицање звања туристичког пратиоца пред комисијом агенције или струковног удружења.

За обављање дјелатности туристички водич није дужан прибавити рјешење за обављање дјелатности од стране надлежног органа јединице локалне самоуправе, што представља додатно олакшање њихове позиције, већ дјелатност обављају као физичка лица након

добијања увјерења о положеном испиту. Локални туристички водич је лице које полаже уско-специјализовани испит на нивоу јединице локалне самоуправе према посебном програму који доноси општина, на приједлог туристичке организације, а по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

Чл. 50. до 64. побројане су услуге у туризму. Ради се о туристичким услугама у сеоском домаћинству, туризму на водама и на дивљим водама, услугама у авантуристичким облицима туризма и у осталим туристичким услугама.

Боравак туриста у домаћинству које је организовано као сеоско домаћинство ради одмора и рекреације закон регулише кроз појмовно набројање облика туристичких услуга у сеоском домаћинству, са могућношћу ширег схватања и других појавних облика. Туристичке услуге у сеоском домаћинству може пружати власник сеоског домаћинства са члановима породице без регистрације те дјелатности као предузетничке, што засигурно олакшава почетне позиције за физичка лица која желе да пружају туристичке услуге у сеоском домаћинству. Министар ће посебним правилником прописати минималне услове за пружање услуга у сеоском домаћинству.

Чланом 50. одређене су услуге у ловно-риболовном туризму. Под услугама у ловно-риболовном туризму подразумијевају се: организовање боравка ловаца и риболоваца, прихват и смјештај ловаца – туриста у одговарајуће објекте, организовање лова, пружање других услуга за потребе ловног туризма, као и друге услуге у вези са боравком ловаца и риболоваца.

Ловно-туристичке услуге, у складу са одредбама овог закона могу да пружају привредна друштва или предузетници, који од надлежног органа јединице локалне самоуправе добију рјешење за пружање тих услуга, за разлику од досадашње праксе да се те услуге трећим лицима (туристима) пружају од стране удружења грађана, што је инкопатибилно са основном функцијом удружења, као и са статутарним циљевима њиховог дјеловања. Законом су одређене врсте објеката ловног туризма, те прописане обавеза пружаоца услуга у ловном туризму ради заштите права туриста.

Туризам на водама као посебна врста туризма нашао је своје мјесто у закону и то кроз јасно дефинисање појма и услуга које овај вид туризма обухвата, а које се углавном односе на изнајмљивање простора за смјештај пловних објеката, изнајмљивање пловних објеката, прихват и чување пловних објеката и сл. У закону је извршена и подјела објеката туризма на ријекама и то на прихватне и пловне објекте. Објекти морају испуњавати услове за поједину врсту и категорију ових објеката како би добили то својство и били регистровани. Туристичке услуге у туризму на водама могу да пружају привредна друштва или предузетници у складу са одредбама овог Закона, прописима донесеним на основу овог Закона, и у складу са прописима који регулишу област унутрашње пловидбе, те који од надлежног органа јединице локалне управе према сједишту прихватног или пловног објекта добију рјешење за обављање дјелатности у складу са одредбама овог закона. Објекти у туризму на водама дијеле се на прихватне и пловне објекте. Прихватним објектом, у смислу овог закона, сматра се објекат лоциран на обали или на води, који служи за прихват, снабдјевање, чување, одржавање и поправку пловних објеката. Прихватни објекти, у смислу овог закона, јесу: сидришта, привезишта и туристичка пристаништа.

Чл. 56. до 59. закона прописани су услови за обављање туристичких услуга на дивљим водама. Под туристичким услугама на дивљим водама подразумевају се: услуге рафтинга, кајака, кануа, сплаварења, кањонинга и осталих екстремних спортова. У складу са већ назначеним законским одређењем, интенција је да се предметне услуге могу пружати само од стране привредних друштава и предузетника који су регистровани за обављање тих дјелатности, пошто се услуге пружају трећим лицима, на комерцијалној основи, с циљем стицања профита, што је основни циљ дјеловања привредних субјеката. Исто тако, обавезе пружаоца услуга у погледу осигурања корисника услуга са уобичајеним облицима колективног осигурања од одговорности могу реализовати само привредни субјекти.

Пружалац услуга је обавезан: обезбједити стандардну опрему и да исту одржава у складу са посебним стандардима и прописима, да прије започињања пружања услуга посебном информацијом у писаном облику, те усменим путем упозна корисника услуга са врстама ризика код спровођења туристичких услуга на дивљим ријекама, осигура кориснике услуга од посљедица несретног случаја, да упозна кориснике услуга о свим осигураним случајевима из полисе осигурања. Имајући у виду потенцијалну опасност од кориштења услуга на дивљим водама, пружалац услуга је обавезан да прије него што започне са пружањем услуга предочи кориснику изјаву о разумјевању, а овај је обавезан исту прочитати и потписати.

Пружалац услуга је обавезан прије почетка пружања услуга усмено обавјестити кориснике услуга о сигурносним захтјевима, тзв. сигурносни извјештај, сачинити План путовања, те са садржајем истог упознати све кориснике услуга обезбједити заштиту животне средине током обављања дјелатности, провјерити техничку исправност опреме корисника услуга, благовремено обавјестити претпостављене о почетку и завршетку путовања, обавјестити надлежне органе у ситуацији наступања несретног догађаја, водити Дневник о свакој учињеној услузи.

Поред уобичајених облика туристичких услуга могу се пружати и остали облици туристичких услуга које укључују остале спортско-рекреативне и авантуристичке активности

,као што су: екстремног пењања, параглајдинга, спелеолошког истраживања, роњења, спелео-роњења, бициклизма, брдског бициклизма (mountbiking), алпинизма, горско-планинско вођење, скакање са ужетом (bungee-jumping), скакање са падобраном, те осталих високо адреналинских и екстремних спортова. Слично ако и у претходним члановима овог закона и ове услуге могу пружати само привредни субјекти, уз испуњавање свих обавеза и у погледу обавезног осигурања, стручно оспособљених лица, изјаве о разумјевању, и сл. У циљу заштите корисника услуга, давалац услуга је обавезан осигурати кориснике са уобичајеним начином колективног осигурања код осигуравајућег друштва.

Чл. 60. прописане су туристичке услуге у осталим облицима понуде, као што су услуге у здравственом, културном, конгресном, омладинском, планинском туризму, вјерском туризму и сл. Од предметних услуга потребно је истакнути услуге у омладинском туризму у смислу овог закона сматра се организовање и спровођење боравка туриста у

омладинским хотелима-хостелима, или другим објектима предвиђених за омладину (студентски и омладиснки домови, кампови), као и организовање културно-забавних, музичких, едукативних и других програма и садржаја везаних за боравак омладине. Законом је прописан правни основ министру да правилником пропише услове и начин пружања ових услуга. Дефиниција омладинског туризма упућује на његов садржај. Наиме, такав туризам се дефинише као боравак младих туриста, омладинаца у омладинским хотелима хостелима или за младе предвиђеним објектима и за њих организовање културно- историјских и спортско- рекреативних програма. Омладински хотел је врста угоститељског објекта са пружањем услуга смјештаја и исхране претежно омладинцима. Овакве услуге не могу обављати физичка лица. Министарство може прописати посебним правилником минималне услове за пружање ових врста услуга.

Закон третира и начин пружања услуга изнајмљивањем одговарајуће опреме, за коју дјелатност такви субјекти морају прибавити одобрење за рад и регистровати се код надлежног органа. Субјекти који обављају такву дјелатност обавезни су кориснике својих услуга осигурати од посљедица несретног случаја. Надлежни орган јединице локалне самоуправе у рјешењу одређује мјесто и вријеме пружања тих услуга.

Чл. 63. и 64. дефинисане су услуге (изнајмљивања возила (rent-a-car) сматра се изнајмљивање путничких аутомобила без возача. Као посебна врста изнајмљивања возила предвиђена је и услуга изнајмљивања путничких аутомобила са услугама возача (limo service).

Поглавље по називом "Промоција и унапређење туризма", од чл. 65. до 94. Закона односи се на организације које обављају информативно-пропагандну дјелатност у туризму, како на републичком, тако и на општинском нивоу власти. Ради се о туристичким организацијама које представљају јавне установе основане од стране јавних органа власти (Владе РС и Скупштине општина), а које се старају о унапређењу туризма на републичком и локалном нивоу. Новина у закону односи се на успостављање хијерархијских односа између ТОРС-а и осталих општинских туристичких организација, а у смислу посредног утицаја ТОРС-а на израду и реализацију програмских активности општинских туристичких организација, обавезног сазивања тзв. "Туристичког вијећа" којег чине директори свих постојећих ТО општина ради заједничког усаглашавања и спровођења јединствене политике промоције туристичких потенцијала РС.

Имајући у виду начин финансирања туристичких организација, према којем се углавном исте финансирају из средстава боравишне таксе, и еветуланом туристичке накнаде потребно је законски нормирати начин учествовања привредног сектора у раду туристичких организација. У том смислу законом је основано тзв. Туристичко вијеће, с тим да се предметна одредба примјењује након доношења посебног закона који ће регулисати начин уплате туристичке накнаде (Закон о туристичкој накнади). Законом су таксативно наведени циљеви дјеловања туристичких организација, као што су: промоција туристичког производа туристичког мјеста за које су основане, подстицање и унапређење развоја постојећег туристичког производа, подстицања и унапређења развоја новог туристичког производа, унапређења и развијања свијести о значају туризма, привредним друштвеним, културним и мултипликативним ефектима туризма на цјелокупни привредни

систем, унапређење општих услова боравка туриста и пружања информација туристима. Законом је установљена могућност да туристичке организације на принципима дестинацијског менаџмента управљају одређеном туристичком дестинацијом и да унапређују туристички производ туристичког мјеста. Туристичке организације су по правилу непрофитне установе, али могу стицати профит од управљања туристичком инфраструктуром туристичког мјеста, која им је дата на управљање одлуком оснивача, организовати манифестације и приредбе, објављивати комерцијалне огласе на својим промотивним материјалима, продавати сувенире, туристичке карте и брошуре, осим сопственог промотивног материјала, обављати и друге послове од јавног интереса који су у функцији развоја туризма и који нису у супротности са овим законом и другим прописима.

Законом су таксативно побројани приходи туристичких организација. Тренутно се већина туристичких организација дјелимично финансира из буџета оснивача и из средстава боравишне таксе, а будућим нормативним рјешењима дефинисаће се начин додатног финансирања ТО.

Новина у закону је постојање међуопштинске туристичке организације (више општинских туристичких организација), те је регулисан поступак и начин оснивања ових организација.

Туристичке организације општина и градова имају обавезне и добровољне чланове, у складу са посебним законом. Посебним законом којим ће се дефинисати начин наплате туристичке накнаде поближе ће се одредити обавезни чланови ТО, као и висина накнаде која ће се уплаћивати за финансисрање програмских активности ТО, у зависности од врсте дјелатности и њене директне или индиректне повезаности са сектором туризма и могућим утицајем на степен развоја туризма.

Закон садржи и одредбе о сукобу интереса, прописујући да директори, односно чланови Управног одбора туристичких организација општина и градова не могу бити истовремено и директори, односно чланови управног одбора других туристичких организација општина градова. Директор, односно члан Управног одбора туристичке организације не може обављати туристичку или угоститељску дјелатност на подручју јединице локалне самоуправе у којој је основана туристичка организација општине или града или међуопштинска организација, као и да Директор, односно члан Управног одбора туристичке организације јединице локалне самоуправе не може бити члан органа управљања привредног друштва или удружења грађана, или било које друге организације која је члан туристичке организације општине, односно града.

Закон прописује обавезу сачињавања финансијских извјештаја ТО општина, градова, њиховог обавезног достављања ТОРС у ради упознавања истог са ефектима и степеном реализације програмских активности локалних ТО. Путем тог извјештаја, а преко обавезног сачињавања извјештаја о раду ТОРС-а Министарство ће имати сазнања о начину дјеловања и о степену реализације планираних активности ТО општина, градова. Прописивање предметне обавезе је значајно са становишта контроле утрошка јавних средстава прикупљених од боравишне таксе и туристичке накнаде, а у циљу контроле њиховог намјенског и законитог трошења.

Закон прописује унутрашњу организацију ТОРС-а органе управљања, начин финансирања, подјелу послова.

Законом је извршено разврставање послова ТОРС-а на три основне групе и то: Промотивне активности у туризму, Програмске активности у туризму и Координаторске активности у туризму.

Органи управљања ТОРС-а су: управни одбор и директор, с тим да ТОРС формира и Координационо тијело које не представља орган управљања. Координационо тијело је замишљено као институционализација, обавезне сарадње свих туристичких организација општина или градова, међусобно и у корелацији са ТОРС-ом као кровном републичком организацијом у области туристичке промоције, што је од круцијалне важности за јединствено дјеловање ових јавних служби на формулисању и представљању туристичког производа РС. Сарадња и усаглашено дјеловање ТО општина и градова, са ТОРС-ом је суштина цјелокупног система унапређења туризма.

Закон је увео строжије и јасније услове за избор директора ТОРС-а ради обезбјеђења учешћа стучних и квалификованих кадрова у систему рада ТОРС-а, а која материја до сада није била законски регулисана и била је предмет статутарног одређења. За директора ТОРС-а може бити именовано лице са високом стручном спремом економског или туристичког смјера, најмање пет година радног искуства у струци и са најмање три године радног искуства на руководећим пословима у туристичком сектору.

Закон регулише и основне контролне функције Владе РС, односно Министарства трговине и туризма над радом ТОРС-а, као републичке јавне установе. У вршењу надзора Министарство је овлашћено да: захтјева извјештаје и податке о раду, утврди стање извршавања послова, упозори на уочене неправилности и одреди мјере и рок за њихово отклањање, издаје инструкције и др. А све у складу са важећим прописима из области дјеловања републичких органа. Законом је нормирана ситуација у којој органи управљања ТОРС-а не поступе у складу са обвезом у погледу достављања извјештаја о раду и финансијског извјештаја на разматрање Влади РС, као оснивачу, као и у случају да нису обезбједили одржавање сједнице Координационог вијећа најмање два пута годишње.

У циљу валоризације, очувања и заштите туристичких вриједности на територији општине, односно града, Закон је системом позитивне нумерације, таксативно одредио послове ТО општина, односно градова, које се уопштено могу одредити у односу на програмске активности у оквиру надлежности јединица локалне самоуправе у области туризма.

Закон прописује да Координационо тијело туристичке организације општине или града чине сви привредни субјекти са сједиштем на територији јединице локалне самоуправе за коју се оснива туристичка организација општине или града, а који према посебном закону подлијежу обавези плаћања туристичке накнаде (чланарине). Овакво законско одређење има пуног оправдања с циљем обезбјеђења активне сарадње приватног и јавног сектора у области туризма, а ради стварања услова за обезбјеђење ефикасног и одрживог система финансирања ТО од стране привредних субјеката који обављају туристичку или неку другу привредну дјелатност која је на индиректан начин повезана или има користи од туристичког сектора (трговина, телекомуникације, саобраћај, различите услуге и сл.). Као погодност у финансирању рада ТО, као јавних установа, потребно је институционализовати форму учешћа приватног сектора, који као узвратну услугу за финансирање рада ТО морају имати обезбјеђено учешће у систему

одлучивања и управљања ТО. Закон је предвидио да Координационо тијело учествује у изради програма рада ТО на годишњем нивоу, што је веома значајно за тај сектор који на тај начин може да усмјерава прикупљена средства на реализацији програмских задатака ТО од којих ће засигурно имати повратне користи.

Закон уређује основне обавезе оснивача јединице локалне самоуправе у односу на јавну установу у смислу усвајања статута, годишњег програма рада, програме туристичко-информативне дјелатности, финансијског плана и сл.

Закон је и нормирао веома честу појаву да Туристичке организација општине или градова, оснивају посебне организационе дијелове, тзв. -туристичко -информативне бирое

Биро нема својство правног лица, а оснивањем истих туристичке организације квалитетније ће вршити регистрацију и праћење туристичког промета на подручју туристичког мјеста.

Имајући у виду постојећи системе финансирања ТО општина и градова, путем боравишне таксе коју уплаћују угоститељи који пружају услуге смјештаја на територији општине, а с обзиром на чињеницу да су у појединим, слабије развијеним општинама смјештајни капацитети ограничени, и да због финансијске неодрживости ТО, надлежни органи јединице локалне самоуправе не могу обезбједити буџетска финансијска средства за финансирање рада ТО, предвиђена је могућност оснивања заједничке, или међуопштинске ТО за више општина.

Међуопштинска туристичка организација може настати на основу удруживања двије или више постојећих туристичких организација општина и градова у јединствену међуопштинску туристичку организацију или на основу одлука надлежних органа јединица локалне самоуправе на којима претходно није била основана туристичка организација општине, града.

Закон уводи и новину која се односи на правну могућност да Туристичке организације, уз сагласност оснивача, у циљу планирања, координације и управљања туристичким активностима, може са другом туристичком организацијом, привредним друштвом, другим правним лицем или предузетником који обавља дјелатност из области саобраћаја, туризма, угоститељства, промета робе и услуга, културе, спорта, информисања, конгресних и сајамских активности, основати организацију за оперативне, маркетиншке и промотивне послове у складу са посебним прописом из области јавно-приватног партнерства. Оваквим одређењем могуће је обезбједити додатна инвестициона улагања приватног сектора у процесу реализације програмских активности ТО.

Чл. 96. до 100.прописан је инспекцијски надзор над примјеном одредби овог закона. Новину представља формирање посебне инспекцијске службе у оквиру Инспектората под називом туристичка инспекција, која ће контролисати примјену законских и подзаконских аката из области угоститељства у туризму. У Нацрту закона садржане су материјално-правне одредбе у погледу конкретних овлаштења надлежних (туристичких) инспектора у поступку инспекцијског надзора над примјеном одредаба овог закона. Прописани су услови за примјену мјере забране обављање туристичке дјелатности, затварања туристичког објекта, провјере испуњености

минималних техничких услова, имајући у виду да ће се истовјетне одредбе избрисати из Закона о инспекцијама у РС.

Чл. 101. до 108. овог закона прописане су новчане санкције за непоштовање обавеза из овог закона за све туристичке субјекте, које су усаглашене са Законом о прекршајима.

Чл. 109. до 114. прописане су прелазне и завршне одредбе, наглашени подзаконски акти који ће се донијети по основу овлаштења у закону, те одређено вријеме примјене појединих одредаба из овог закона.

МЕХАНИЗМИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ

Примјена одредаба овог закона обезбиједиће се редовним инспекцијским контролама надлежних инспекцијских служби у смислу провјере испуњености услова за обављање угоститељске дјелатности.

ОПИС КОНСУЛТАЦИЈА У ВЕЗИ СА ИЗРАДОМ ЗАКОНА

У изради закона, сходно Смјерницама о учешћу јавности приликом израде закона и осталих нормативних аката, учествовали су представници Привредне коморе Републике Српске, Инспектората Републике Српске, Удружења заштите потрошача и осталих привредних субјеката чија права и обавезе третира Закон о туризму.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

За спровођење овог закона потребно је обезбиједити додатна финансијска средства из Буџета Републике Српске. Чл. 15. и 16. Закона дефинише начин и поступак субвенционисања туристичке привреде, путем кварталних новчаних дознака из буџета, а која се на годишњем нивоу обезбјеђују и планирају у буџету Министарства трговине и туризма у оквиру конта 614100. За примјену предметног закона потребно је обезбиједити финансијска средства у оквиру кода 614100, која представљају намјенска средства за развој туризма. Одредба члана 15. утврђује обавезу трајног обезбјеђивања буџетских средстава за усмјеравање и подстицање развоја туризма и таксативно су набројане намјере за које се обезбјеђују средства из буџета, као што су: учешће у финансирању израде Стратегије, Стратегијских мастер планова, програма развоја туристичких производа, програма развоја туризма, студија изводљивости туристичких пројеката, урбанистичких планова и туристичких мјеста, учешће у финансирању промотивних активности туристичких дестинација и туристичких мјеста, као и туристичко-културних и туристичких манифестација у земљи и иностранству, учешће у финансирању израде пројекта заштите природе, животне средине, природних ресурса и културне баштине туристичког мјеста, подстицање изградње туристичке инфраструктуре, туристичке супраструктуре, спортско-рекреативних и других пратећих садржаја јавног карактера значајних за унапређење квалитета туристичке понуде, суфинансирање трошкова организованог туристичког промета. Додјелом државне финансијске помоћи туристичким субјектима из овог закона врши се стимулисање туристичких субјеката у смислу смањења трошкова дјелатности. Ближи услови и начин додјеле као и обезбјеђење механизма за намјенско коришћење субвенције прописаће се уредбом Владе РС.

Новину у закону представља и околност да је посебним чланом предвиђено субвенционисање организованог туристичког промета од стране туроператора или хотелијера,

која обављају тзв. рецептивни туризам, тј. организују путовање страних држављана у Републику Српску.

Висина средстава намјењених за субвенционисање туристичке привреде није унапред одређена, већ зависи од низа фактора, као што су: планирање буџета, стратешки и акциони планови Министарства трговине и туризма, пуњење буџета и степен реализације буџета на годишњем нивоу итд. Намјенска средства за развој туризма се први пут појављују као буџетска ставка у оквиру буџета Министарства трговине и туризма 2005. године и иста су планирана у износу 310.000 КМ, да би током 2008. године дошло до вишеструког повећања средстава у износу од 2.500.000,00 КМ, а током 2009. године предвиђена су средства у износу од 2.170.000,00 КМ (ребалансом буџета иста средства су одређена у износу од 1.517.590,00 КМ).

МИНИСТАР

Мр Предраг Глухаковић